

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

IX. évfolyam 11. szám (9. Jahrgang Nr. 11.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1977 november

Új ég és új föld hazája

Társalgás közben is felmerül néha a kérdés: Hol vannak mindazok, akiket ismertünk, akikkel együtt éltünk, de már elköltöztek ebből az életből? Élnek-e, látnak-e bennünket, tudnak-e rólunk?

«Hiszem a holtak feltámadását és az örök életet!» — ezzel fejeződik be hitvallásunk. Tehát ennyit tudunk, hogy hitünknek lényegéhez tartozik a földöntúli élet bizonyossága. Enélkül üres, semmitmondó lenne az egész. Jézus Krisztus, akire egész hitünk, minden reményünk épül, kijelenti: «Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog!» (Jn. 11, 25). Ez lényegében válasz is a kérdésre. Az a birodalom, amely egyre nő és fogadja be napról napra az újabb érkezőket, — valóban az élők hona. Nem a mi szegényes, elmúlás felé ha-

nyató életünk folytatása, hanem az új ég és új föld: létünk kiteljesülésének a hazája.

Mégis nehezen indulunk neki annak a titokzatos világnak. A legtöbb ember szívesen berendezkedne akár mindenkorra ebben a földi létben, ha tehetné. Egy magyar teológus még közelebbről világít rá erre, mikor a születendő gyermeket említi példaképpen: A gyermek anyja méhében igen előnyös helyzetben van. Biztonságban, kényelemben él; más táplálkozik, jár és lélegzik helyette. Talán jobb lenne meg se születnie, hiszen az kockázatos is, a fájdalmak veszélyes és áldozatos percei, órái . . . Mégis ki merné mondani, hogy nem érdemes megszületni?

Így van ez valamiképp az örökkévaló életbe, a földön túli létbe való ju-

(Folytatás a 2. oldalon)

Tompa Mihály :

« HALOTTAK EMLÉKEZETE »

Kegyelettel szánjuk e verset a házáért elesett hősök és mártírjaink emlékezetére; azokéra is, akiknek sírján ma nem gyúlnak ki az emlékezés mécei.

Hull a levél . . . a tarlott őszi tájak
Szebb napjainkra nézni intenek;
Szeretben kik vélünk egy valának:
Feledjük-e, midőn már nincsenek?!
Jertek, jertek! s hulló lomb közepett
Uljuk meg a bús emlék-ünnepet!

Úgy elmerül szívrünk a földiekben . . . !
Hű lenni a méltó búhoz nem ért;
Óh, a fátyol mi könnyen hátralebben,
Melyet köténk az elvesztettekért!
Hogy sírjokon mécs, szemünkben
könyv ég:
Legyen ez a nap az övök . . . övök . . . !

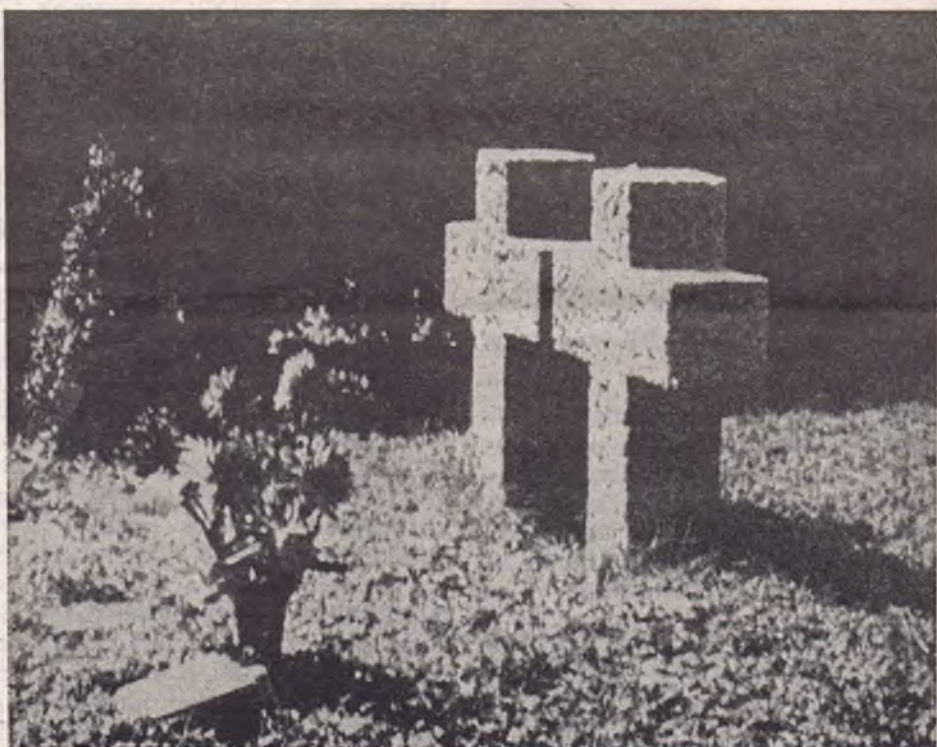
Miénk is ez! emlékből, fájdalommal!
Ugyan miénk! kik élvén hányatunk!
— Csak addig zúg a lomb, míg a
galyon van, —
A holtaknál nincs a mi bánatunk!
De jól van így . . . ! a búban,
könyveken:
Kiért bú és könny van, nekünk
megjelen!

Pihenjete hát hívek, jók, szerettek!
S kiknek a föld keservvel fizete;
Hull a levél . . . de az emlékezetnek
Örök-zölden mosolyog ligete.
Hull a levél . . . alvó félben az élet . . .
Boldog, boldog . . . ki tudja, mégse
félhet!
S a halál és pusztulás közepett:
Új életnek szentelhet ünnepet!

A BÁNAT? EGY NAGY ÓCEÁN

A bánat? egy nagy óceán.
S az öröm?
Az óceán kis gyöngye. Talán
Mire fölhozom, össze is töröm.

Petőfi Sándor

A Pocking-i hősi temetőben.

Új ég és új föld hazája

(Folytatás az első oldalról)

tással is. Isten így rendezte el, hogy még ne is tudjuk pontosan, mikor, csak egyszer ott találjuk magunkat a kapu előtt. Milyen boldog az, aki felkészült életével erre a pillanatra s hallhatja Krisztus szavát: «Euge! Ujjongj! te hűséges, derék szolga . . . menj be urad örömébe!» (Mt. 25, 21.)

«Szélmogatta kaszáló, mely hullámzó tengert utánoz, ilyen az élet. És a halál: árnyéka a sziklának, melynek neve örökkévalóság!» — mondja az angol költő. (W. Wordsworth.) Az embert sodorja az idő árja és közben nyughatatlan tekintete az örökkévalóság kikötőjét keresi. Két ellentétes pólusnak, az időnek és örökkévalóságnak erőterében él. Néha annyira erőre kap a földi vonzás, hogy az ember lényegében eviláginak tűnik. Ez történik mindig, mikor a földi világ ragyogása elhomályosítja a túlvilág fényét. A kereszténység azt a másvilágot vallotta igazi hazájának, hol igazság, békesség, öröm uralkodik.» (Rom. 14, 17.) — «Jöjjön a kegyelem, múltjon ez a világ!» — halljuk megrendülten egy őskerestény liturgikus könyv végső felkiáltását. Ez a szentpáli gondolat: «nincsen itt maradandó városunk!» (Zsid. 13, 14.)

A mi korunk, a haladás kora, de nem szerencsés korszak az örökélet szempontjából. Csak nézzen ki-ki önmagába s feleljen őszintén erre a kérdésre: a tegnapi nap 1440 percéből hányat szánt örök hazája gondolatának és gondjának?

Mi ennek a kövekezménye? Mindekelőtt az a gyökeres nyugtalanság és bizonytalanság, mely mindenféle szellemi szélbe való kapaszkodásban nyilvánul meg. A mai embernek nincs igazi lelki otthona! Politikai látóhatára kilátástalan, gazdasági válsága egyelőre orvosolhatatlan, társadalmi helyzete bizonytalan; érzi, hogy szakad a part és az elmerülés kínjai környékeznek. Hiába kapaszkodik az örökségül kapott aktivitásba, a tevékenységbe. Tapasztalnia kell, hogy kiemelni ezt a világot sarkaiból, — ahhoz egy jelenvilágon kívüli szilárd pont szükséges; az idő és változás áramának csak olyan erő tud új irányt adni, mely az örökkévalóságból fakad.

Aki tehát az örök halmok ígéretével és ígézetével jön, előkészítve találja a talajt; ő a próféta, akit vár ez a nemzetek. Föladata mindazáltal nem könnyű: úgy mutatni meg a másvilágot, hogy túragyogja ennek az ezerszínű jelenvilágnak pompáját; úgy szólaltatni meg az örökkévalóság hangjait, hogy túlharsogják a tülekedés lármáját; úgy énekelni a halhatatlanság dalát, hogy

rajtafeledkezzék a pillanat gyermeke. (V.ö. Schütz A.: Örökkévalóság).

Nem tudjuk elképzelni, milyen lesz a halál utáni életünk, de hogy nem szününk meg létezni, hogy élni fogunk, hogy feltámadunk, mindez biztos. Jézus Krisztus, az élő Isten fia a legfőbb bizonyíték. Látni fogjuk, bírnunk fogjuk, szeretni fogjuk az Istent. «Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt!» (I.Kor. 2, 9.)

Mi a mi örök hazánk? — Hazaérkezés! A sok vándorlás és hányódás után hazaérkezés az Istenhez. Az élő hazája, ahol szereteteinkkel találkozunk. A béke birodalma, ellenszenv és pártoskodás nélkül; a megnyugvás kikötője, minden vágyunk, a tudásvágyunk

is beteljesedése. Mondják, a fizikus Jedlik Ányos, bencés, halálos ágyán azzal lepte meg a körülötte állókat, hogy ne sirassák őt, inkább vigadjanak, hisz fél óra múlva megtudja végre, mi az elektromosság.

A túlvilág a csodálat világa; ott ami jó, baj nélkül van: az öröm bánat nélkül, bőség csömör nélkül, egészség betegség nélkül, az élet bizonytalanság nélkül. «Nézd az Isten hajléka az emberek között! Ő velük fog lakni, azok pedig az ő népe lesznek és maga Isten lesz velük. Letöröl szemükről minden könnyet. Halál nem lesz többé, sem gyász, sem jajgatás, sem fájdalom. Ami eddig volt, elmúlt.» (Jel. 21, 3-4.)

Legyen Krisztus szava az útravaló: «Sok mindennel törődöl, sok minden nyugtalanít, pedig csak egy a szükséges!» (Lk. 10, 42.)

P. RUZSIK VILMOS

Magyar hősihalott sírok Nyugatnémetországban

Nyugatnémet kimutatás szerint Nyugatnémetország és Nyugatberlin területén összesen 327,596 Kelet- és Délkelet-európából származó hősihalott sírja van számontartva. Ezek közt legtöbb az orosz: 283,591; a lengyel: 28,721 és a magyar: 5,461. A jugoszlávok, románok (ezek közt vannak magyar nemzetiségűek is), bulgárok száma összesen 10.725.

A kimutatás nem teljes; sok az ismeretlen hősihalott és az olyan, aki polgári temetőben nyugszik.

Halottak estéjére megkíséreljük, hogy egy kis áttekintést nyújtsunk olvasóinknak arról, hol vannak Nyugat-Németországban ezek a magyar hősi sírok. A magyar hősihalottak számát az egyes temetőkben csak ott jelezzük külön is, ahol számuk eléri legalább a 30-at. — A német kimutatás, ismételjük, nem teljes, mert pl. a Neuburg a Donau-i 104 magyar hősihalott sírja, a Burgheimi/Bayern 8, a Traunstein-i Bayern több mint 400 és a Passau-i/Bayern 360, az Osterode/im Harz 41 magyar hősihalottnak a sírja van megnevezve.

Ezért, mivel még nyugatnémet viszonylatban sincs teljes képünk a magyar hősi sírokról, kérjük honfitársainkat, értesítsék a szerkesztőségünket, ha tudnak még más hősi temetőről, vagy polgári temetőről, ahol nagyobb számban vannak hősi halottaink.

Még inkább kérjük ausztriai, franciaországi, olaszországi, benelux és skandináviai olvasóinkat, hogy legalább hozzávetőleges áttekintésünk legyen az ottani magyar hősi sírokról is.

Közöljük most a nyugatnémetországi

hősi temetőket ABC sorrendben, ahol vannak magyar hősi sírok is:

Arnsburg Kr. Giessen/Hessen; Bremen-Osterholz/Bremen; Burgheim / Bayern; Hagen, Nordrhein-Westfalen; Hamburg-Ohlsdorf/Hamburg, 95 h. halott; Hausweiler Kr. Saarbrücken; Lohheide Kr. Celle/Niedersachsen, 706 h. halott. (Itt, ebben a közel 80.000-s hősi temetőben az ismeretlen hősök száma 24.806! — köztük bizonyára még sok magyarral!) — München-Waldfriedhof/Bayern 33 h. halott; Neuburg a Donau 104 h. halott, Neumarkt i. Oberpfalz; Osterode im Harz 41 h. halott; Passau/Donau, 360 h. halott; Pocking Kr. Gtiefenbach/Bayern, 680 h. halott; Traunstein, Bayern 400 h. halott.

Szomorú szívvel gondolunk az ottani hősi sírokra, hiszen be van velük vetve az egész magyar föld! — Gyűjtünk nekik legalább az emlékezetünkben egy-egy mécsesest halottak estéjén.

Kerényi Oláf bencés atya, a brazilai magyar főlelkész, 1977 aug. 24-én meghalt Sao Paolóban. — P. Kerényi Szombathely szülötte. 1931-ben lépett a rendbe, 1937-ben szentelték pappá. 1947-ben Németországban át Braziliába vándorolt, ahol a Sao Paolói bencés közösségben áldásos munkát végzett. Egy-két gondolatát közli a nekrológ: «Isten nem szereti a holtakat . . . akik mozdulatlanok, egy helyben topognak, nem igyekeznek és nem haladnak feléje. Isten a halál ellensége. S éppen ezért úgy rendelkezett, hogy azok, akik itt a földön ismerték és szerették őt és benne szerették embertársaikat, azok Vele együtt örökké fognak élni.»

Amerikai püspök és bíboros Magyarországon

Az Amerikai Magyar Katolikus Pápok Egyesületének indítványára Lékai bíboros, esztergomi érsek és primás a múlt évben, a philadelphiai Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmával meghívta Bernandin cincinnati érseket, az Amerikai Püspöki Kar elnökét, Krol bíboros philadelphiai érseket és Rausch Phönix-i megyésfőpásztort, látogassanak el Magyarországra. A három főpásztor örömmel fogadta a meghívást, de az indulás előtt néhány perccel Rausch püspök sürgős elfoglaltságra való hivatkozással visszalépett. A másik két főpap titkáruk és Mustos István devoni magyar piarista házfőnök és iskolaigazgató, tolmács kíséretében szeptember 21-én érkeztek a Ferihegyi repülőtérre. Hat napot töltöttek Magyarországon.

Az amerikai vendégeket Lékai László bíboros-primás meglehangú beszéddel üdvözölte. A fogadáson ott volt Kádár László veszprémi, Cserhádi József pécsi, Kisberek Imre székesfehérvári, Pataky Kornél győri megyéspüspök és Kacziba József püspök, a katolikus intézmények felügyelője. Krol bíboros válaszbeszédében többi közt hangoztatta: «Azért jöttünk, hogy egymást jobban megismerjük, barátokat találjunk. Ugyanakkor azzal az őszinte érdeklődéssel érkezünk, hogy többet tudjunk meg életetekről, többet megértsünk nehézségeitekből... Az a világ, hogy egyik ember elszigetelődjék a másiktól, megszűnt. Az a parancs azonban, hogy gyakoroljuk a keresztény szeretetet, és hűek maradjunk Istenhez, Jézus Krisztus anyaszentegyházához, megmaradt és ma még fokozottabban kötelez.» Krol tisztában lévén vele, hogy kommunista kormányzatú országba érkezett és a politikai rendszer figyelemmel kíséri a küldöttség minden lépését — igyekezett megnyugtani az érdekelteket, hogy «Semmiféle megbízatást nem hozunk senkitől, kivéve az egyetlen megbízatást, amelyet az Úr Jézustól kaptunk, ez pedig a szeretet, a kölcsönös megértés és az egymást segítés keresztény mandátuma.»

Az amerikai vendégek első pillanattól kezdve éreztették, hogy olyan országból jöttek, ahol az államot és egyházat különválasztották egymástól, de egymás jogait tiszteletben tartják és megbecsülik. Azzal a kimondott és többször hangoztatott szándékkal látogattak Magyarországra — mondotta Krol bíboros és Bernandin érsek, hogy találkozzanak a magyar néppel, főleg pedig a katolikusokkal. Ennek ellenére az Állami Egyháziügyi Hivatal vezetője, Miklós Imre minden tőle telhetőt megtett annak érdekében és Lékai bíboros-

sal megígértette, hogy az amerikai vendégeket elviszi az Állami Egyháziügyi Hivatalba tisztelgő látogatásra. A látogatók viszont ragaszkodtak hozzá, hogy ők nem az állam vendégei, hanem a Magyar Püspöki Karé és nem fogadták el a javaslatot, hogy keressék fel az Állami Egyháziügyi Hivatal elnökét. Az Állam és Egyház különválasztásának és egymás megbecsülésének világos jelét adta a budapesti amerikai nagykövetség, amikor a vendégeket esztergomi szálláson kereste fel. Ez a gesztus azt jelentette Miklós Imre felé, ha tiszteletet kívánja kifejezni az amerikai egyházi vezetők iránt, neki is Esztergomba kell mennie, mivel az Állam és Egyház Magyarországon is szét van választva. Az állam, helyesebben a rendszer azonban a diktatórikus stílusnak megfelelően nem hajlandó az Egyháztól elválni, sem az Egyház jogait tiszteletben tartani. Az egyházi vezetőket hivatalába rendeli, ha látni kívánja őket. Ezt a stílust joggal utasították vissza az amerikai főpapok. Példájukat követhetik majd más nyugatról Magyarországra látogató egyházi vezetők is.

A vendégek az első napot Esztergomban töltötték. Megtekintették a Keresztény Múzeumot, a bazilika kincstárát, felkeresték a ferences gimnáziumot, ahol a növendékek énekkel fogadták őket, majd egy fiatal feresces atya angol nyelvű köszöntőt mondott. Krol bíboros válaszában elmondta, hogy maga is tanár ember és sokra becsüli a katolikus iskolát. Philadelphiai egyházmegyéjében 300 katolikus elemiiskola, 50 katolikus középiskola és 12 katolikus egyetem működik. Ezek fenntartását a szülők vállalják. «Ezek a szülők háromszoros terhet viselnek azért, hogy gyermekeik katolikus iskolába járhassanak. Fizetniük kell a helyi állami adót, az állami iskolák fenntartására. Adót fizetnek a szövetségi kormánynak is, amiből a szövetségi nevelési rendszert tartják fenn. Egyházi adójuk keretén belül pedig az egyházi iskolaadót fizetik. Ezek a szülők azért hoznak ilyen nagy áldozatot, mert, mint a ti szüleitek is, tisztában vannak a katolikus nevelés értékével.» A vendégek megtekintették a tantermeket, az internátust, elmentek a betegszobába, ahol egy ágybanfekvő kis diákkal beszélgettek. Este az esztergomi bazilikában mondtak közös szentmisét Lékai bíborossal és több magyar pappal. Az esztergomi és környéki hívek zsúfolásig megtöltötték a templomot. Szeptember 24-én Győrbe látogattak, felkeresték a püspöki palotát és a Czuczor Gergely bencés gimnáziumot. A székesegyházban hosszasan időztek Szent

László hermája előtt és imádkoztak a könnyező Szűzanya oltáránál. Voltak a papnevelő intézetben és utána Pannonhalmára indultak, ahol a gimnáziumot láthatták, majd Veszprémbe vitt az útjuk, ahol Kádár László püspök fogadta őket és megtekintették a történelmi emlékeket, köztük Gizella királyné kápolnáját. Délután a Balatonra mentek, ahol egy éjszakát töltöttek.

Egyik legkedvesebb látogatásuk a budapesti Patrona Hungariae katolikus leányiskolának szólt. A növendékek népdalokkal fogadták a magas vendégeket. Egyik növendék, aki éppen Philadelphiából jött az intézetbe tanulni, ékes angol nyelven köszöntötte a küldöttséget. Krol bíboros és Bernandin érsek és kísérelők meleg családi hangulatban érezték magukat. A köszöntésre Krol bíboros válaszolt és megkérte Piroskát, nevén szólítva, hogy legyen a tolmácsa. Utána végigjárták az intézetet, a konyhában «ellenőrizték» a finom ebédet, betértek az osztályokba és meghallgatták a tanítást. Az egyik osztályban éppen angol óra volt. Krol bíboros otthonosan érezte magát. Felment a katedrara, helyet foglalt. Kérdezte a növendékeket, majd énekre tanította őket. Ebéd után a vendégek és a növendékek olyan jól érezték magukat, hogy az elválás nagyon nehezen ment.

A rendszer közelébe

Budapesten a bazilikában volt a közös szentmise, vasárnap, szept. 25-én. 48 kisgyermek várt a keresztségre. Szép és ünnepélyes bevonulásra gondoltak a főkapun keresztül. De a rendszer nem engedte. A vendégek és velük együtt természetesen a magyar püspökök és papok a sekrestyén keresztül érték el a templomot. A rendszer attól félt, hogy a bazilikát zsúfolásig megtöltött néhány ezer hívő megtapsolja és ünnepli a látogatókat. Krol bíborost meghatotta a magyar újszülöttek sírása és kedves mosolya, miközben megkeresztelte őket. Beszédében többi közt hangsúlyozta: nem először jár Magyarországon. «Örömmel emlékezem mindig arra — mondotta — hogy édesapám, mint kőműves, kőfaragó munkás töltött itt két évet, amikor anyagi és társadalmi nehézségek miatt Lengyelországból menekülnie kellett és itt dolgozott több mint két évig. Ugyancsak 1939-ben én mint fiatal pap töltöttem itt rövid időt és elsősorban azért is nagy jelentőségű számomra ez a látogatás, mert 1953-tól 1961-ig Cleveland város segédpüspöke voltam és egykor azt mondták, Budapest után Cleveland a legnagyobb vá-

(Folytatás a 4. oldalon)

Európai magyar lelkészek őszi konferenciája

Vilshofen-ben (Passau mellett) az ottani Schweiklberg-i bencés apátság lelkigyakorlatos házában, 1977. okt. 3-6-ig

Ezt a konferenciát minden évben, más-más helyen rendezik meg a magyar lelkészek. A jövő évi például Svájcban lesz és a svájci magyar lelkészek rendezik.

Minden ország magyar lelkészei külön is tarthatnak konferenciát tavasszal, ahol az illető ország lelképásztori problémáit beszélnek meg.

Az őszi Európai Konferenciákon is általában az aktuális lelképásztori problémákat beszélnek meg a magyar lelkészek, de van olyan programpontjuk is, ami a lelkészek továbbképzését szolgálja. Ezek a tudományos előadások a teológia, szociológia, történelem, irodalom stb. területéről, amit szakavatott pap és világi előadók tartanak.

Bizonyára érdeklő olvasóinkat egy-egy ilyen konferencia-nap programja:

1/2 8-kor közös koncelebrációs szentmise, kb. negyven lelkész részvételével. A szentmisén magyar egyházi ének. Az Evangéliumot közös elmélkedés követi, amit az idén P. Ruzsik Vilmos, franciaországi magyar főlelkész tartott.

A munkaprogram reggeli után 9 órakor kezdődik és déli 1 óráig tart.

A közös ebédet rövid pihenő követi, majd 3 h-kor újra folytatódik a munka 1/2 7-ig.

AMERIKAI PUSPOK ÉS BÍBOROS MAGYARORSZÁGON

(Folytatás a 3 oldalról)

ros. A szinte mindennapi kapcsolataim a magyarokkal ösztönöztek arra, hogy a magyar hagyományokat, a magyar történelmet, az élet küzdelmeit, a magyarok kitartó hűségét az Anyaszentegyház iránt őszintebben tudjam értékelni.»

Az amerikai főpapokat és kíséretüket meghatotta, amint modották, a magyar nép jósága, kedvessége. Ezt tapasztalták mindenütt, amerre megfordultak. Az utcán és templomban egyaránt. Megismerték a katolikusok nehézségeit és problémáit is. Szeptember 27-én vettek búcsút Magyarországtól. Bernardin érsek Budapestről Rómába repült a püspöki szinódusra. Ott a Reuter hírügynökségnek adott nyilatkozatában kiemelte: a magyar katolikus egyházat, a püspökök és papok munkáját, a nevelést a rendszer számos megszorítással korlátozza. A magyar egyház nem élvezi azt a szabadságot, mint az amerikai. A magyar katolikusok megérdemlik az amerikai katolikusok szolidaritását és támogatását.

FÁBIÁN KÁROLY

Vacsora után rendszerint könnyebb, szórakoztató előadások: film-vetítés, művészi számok, beszámolók, stb.

Az idei konferencia gyakorlati témái:

1./ A Mindszenty-Múzeum kérdése.

Aki Vaduzt és Máricellt is ismeri, annak nem kell magyarázni, hogy a Mindszenty-Múzeum méltó helye csak Máriacell lehet, ahol a Megboldogult is nyugszik.

A magyarok körében spontán mozgalom indult meg aláírásokkal, hogy kívánságukat az illetékesek felé jobban dokumentálják. — Ezt az akciót leállítottuk azzal, hogy mindenki ugyanis a nagy halott emlékéhez méltó megoldás mellett van.

Hogy a kérdés ad acta ne kerüljön, az Európai Magyar Lelkeszi Konferencia mégis szükségesnek tartotta: 1) kijelenteni, hogy a Múzeum méltó helye Máriacell; 2) megkéri Msgr. Dr. Ádám György prelátest, magyar főlelkészt, hogy sürgősen vegye fel a kapcsolatot ebben az ügyben az illetékes bencés apátságokkal (Lambrecht és Krems-Münster) és a Mindszenty Alapítvány-nal.

2./ Az «Életünk» adminisztrációs és szerkesztőségi problémái (új szerkesztőbizottság), a lap szükséges továbbfejlesztési formái technikai és tartalmi szempontból. A svájciak (Zürich, Basel) egyesülése lapunkkal.

3./ A vasárnapi új Magyar Misszálé kérdése. — Komoly terv az annyira szép, szinte tökéletes német Schottmiskönyvet hűségesen átültetni szép magyar nyelvre és finom eredeti formájában meg is jelentetni 1978 karácsonyára. Olyan munka, amit az otthoni korlátozás és szűkösség mellett jelenleg meg sem kísérelhet az otthoni katolikus magyarság, tehát az emigrációra hárul ez a fontos feladat.

4./ Az otthoni egyházi helyzetet részletesen és kimerítően ismertette Dr. Fábián Károly, az egész kérdéskomplexum legjobb kinti ismerője.

5./ Az erdélyi magyarság helyzetéről szemtanúk beszéltek. A segítség mértékéről és főleg a módjáról nagyon hosszú eszmecsere folyt. A gyűjtés az erdélyi magyar kórházakra a magyar lelkészek és hívek további szívügye.

6./ Minden konferencia foglalkozik a magyar emigráció legféltettebb intézményével, a Burg Kastl-i Magyar Gimnáziummal. Az iskola anyagi, személyi és pedagógiai helyzete mindig égető

gondja volt és marad a magyar lelkipásztoroknak. — Az iskoláról a konferenciának Dr. Iván László hittanár számolt be.

Az új év október 15-én kezdődött az idén, mivel a villany- és fűtési hálózat átépítése az egész nyarat igénybevette.

A tanulók száma 312. Ebből leány 116 (kevesebb mint tavaly), fiú 296. Új jelentkező 66, ebből elsős 31. Érdekes, hogy az amerikai tanulók száma újra emelkedik az utóbbi évekkkel szemben. 45! A gimnázium 1978-ban ünnepli meg 20 éves Kastl-i fennállását.

Dr. Iván László a tanulók vallási beállítottságával kapcsolatban mondotta: Az Egyházzal, magyar lelkipásztorával rendes kapcsolata alig van 15-20 százaléknak. Sajnos, nem jobb az emigrációs átlagnál. — Nehéz ma hitoktatónak lenni.

Jellemző, amit egy gyermekeivel Magyarországról most kijött édesapáról mondott, aki csak azért jött ki: «mert nem tudtam nézni és beleegyezni abba, hogy gyermekeim eszme-nélküli, korrupt, niemand-emberekké váljanak».

Először képviselték magukat konferenciánkon az északamerikai magyar lelkészek. Dengl Miklós Youngstown-i ferences atya tolmácsolta testvéri üdvözlőket. Beszámolt egyúttal az erdélyi ferencesek új «Csiksomlyójáról» Youngstown-ban Északamerikában. Híres «Vasfüggöny keresztútjukról» gyönyörű parkjukban, a szép Szent István szoborról az összes magyar vármegyék bronzplaketjeivel körülötte; modern nyomdájukról (az Atya maga is kitanulta a nyomdász mesterséget!); gondjaikról nagymúltú hetilapjukkal, a Katolikus Magyarok Vasárnapjával . . .

Dr. Közi-Horváth József «Szt. László alakja és életműve» címmel tartott előadást a nagy királyról, megelevenítő erővel. Lelkipásztoroknak szóló példamutatás volt ez arra, hogyan kell történelmet népünk megtartása érdekében gyümölcsöztetni. — Az «Életünk» októberi számában hoztuk interjú formájában ezt az előadást.

Tölgyesi Lajos szintén történelmi témával lepett meg, a két Gizelláról, Szt. István feleségéről és a velencei doge feleségéről, Péter királyunk anyjáról, «a gonosz Gizelláról». Szellemes történelmi okfejtéssel nemcsak a gordiuszi csomót vágta ketté a két Gizelláról szóló vitában, de hallgatóságát is földerítette.

Adriányi Gábor a Bonn-i és az Aa-

chen-i egyetem történelem tanára két nagyon élvezetes előadást tartott, «Az 1848-as évek magyar egyházipolitikája» és «A magyar egyház és az I. Vatikáni zsinat» címmel. Mindkét témájánál sok új szempontot hozott egyháztörténelmünknek eme fontos és vitatott időszakából. A két előadás nyomán megnyugvással állapíthattuk meg, hogy a magyar egyháznak nem kell szégyenkeznie a történelem színe előtt a szabadságharc előtt, alatt és után tanúsított magatartásáért. És azért a szerepért sem, amit a magyar püspöki kar következetesen vállalt és vitt az I. Vatikáni zsinat alatt az infallibilitas dogmájával kapcsolatban.

Csak pár adat arról, hogy mennyire elkötelezte magát a Magyar Katolikus Egyház 1848-ban. Mikor kitört a forradalom, a papság 90%-a spontán csatlakozott hozzá. A szabadságharc bukása után a bécsi udvar 7 magyar püspököt fölfüggesztett; hét katolikus papot kivégeztek, a nagyváradi püspököt kötél általi halálra ítélték, s csak legfelsőbb közbenjárásra változtatták át 20 évi börtönre. Sokan sínylődtek Kufsteinban, vagy más börtönökben, sokan bujdosnak a nagyvilágban . . .

Kétségtelen az, hogy az akkori magyar püspöki kar, élén a magyar prímással, sokkal szívósabban és eredményesebben küzdött a magyar egyház függetlenségéért és a nemzet szabadságáért az osztrák udvar önkényével szemben, mint a mostani Moszkva bérenceivel szemben teszi.

Mehrle Tamás professzor a laikus diákonátusról és a legsürgősebb magyar pasztorációról tartott nagyon értékes előadást. Amit előadása második részében a magyarság magatartásáról az idegenben mondott, az annyira átfogó, annyira időszerű és iránymutató volt, hogy az egész programként szeretnénk az Életünk olvasóival közölni a következő számokban.

A konferencia végén a 83 éves Sztinyai Zoltán író üzenetét hallgattuk megrendülve. Vitaindító írásnak szánták, de annyira mélyről jövő és emberi volt ez az írás, hogy inkább az író szellemi végrendeletének éreztük mindnyájan, ami magunkbaszállásra indít. Szeretnők ezt az írást is az emigráció közkinccsév tenni.

Örömmel tudatjuk azt is kedves olvasóinkkal, hogy **Dr. Ádám főlelkész úr**, alig épülve fel súlyos betegségéből, nemcsak résztvehetett az egész konferencián, de annak végig irányító jószelleme volt, mindannyiunk nagy megkönnyebbülésére.

Harangozó Ferenc

Az utazás lélektana

Karinthy Frigyes nem tartozott kedvelt íróim közé. Nem szerettem, hogy mindent ferde szögből nézett és meglátásait kifecimította. De egy cikke megmaradt bennem. Az üdülésről szól. Erről Karinthy egyszerű módon a következő megállapítást írta: «Üdülés az, hogy az ember elmegy onnét, ahol van. Mindegy, hogy hova, csak otthon ne maradjon.» Tetszett nekem ez az egyszerű meghatározás, amiből három tétel következik. Az üdülés kritériuma az, hogy az ember elmegy: 1) más tájak, 2) más emberek, 3) más életviszonyok közé. Ez a lényeg. E három kellék nélkül nincs üdülés.

XI. Pius pápa, aki maga is nagy hegymászó volt, így nyilatkozott: «Az emberi testnek és a léleknek egyaránt szükséges a felüdülés, mindenki részére, aki munkálkodik és napi dolgait intézi.»

Különböztessük meg az utazást az üdüléstől. Az utazás — sűrített élet. Minden, csak nem pihenés. Az utazást mindig tanulmányszerűen kell felfogni. Az utazás nem könnyed szórakozás, nem elvhajhászat, nem pazarlás, nem az élet múló gyönyörűségeinek hajszolása, hanem komoly studium.

Goethe szernt a természet követelménye, hogy az ember ébrenléte közben időnként bódulatba jusson: innen ered a dohány, az alkohol, a koffein élvezete. Nos, ha ez így van, akkor szüksége van az embernek valami nagyobb, fennségesebb bódulatra is — és ez az, amit az utazás nyújt. Ha az ember idegen országban időzik, városokat látogat, erdőben vándorol, csúcsokra hág, keresi, milyen reflexet, milyen hatást, benyomást gyakorolnak a lélekre.

Utazásra késztet először is a tudás-szomj. A szellemi ember állandó tudásvágyat érez magában. Nem nyugszik bele abba, hogy egész életét abban a szűk körben élje le, ahova foglalkozása köti. Képtelen gondolat számára, hogy többet ne ismerjen meg a világból, mint azt a tájat, ahol született, vagy ahol megtelepedett. Az utazás során elibénk tárul az egész gyakorlati élet. Látóköriünk kiszélesedik. Nem ok nélkül írja Montaigne: **aki nem utazik, nem lát tovább az orra hegyénél**. Az utazás eredménye a helyes ítélőképesség kifejlődése.

Az utazás során azt a szépet keressük, amelynek szemlélete esztétikai benyomással jár. A tiszta, esztétikai élvezet: a legmagasabbrendű lelki gyönyör. De hol találjuk ezt meg? Megtaláljuk a Teremtő közvetlen alkotásában: a természetben — és közvetett alkotásában: a művészetben. Természet

és művészet, ez a kettős pillér, amelyen az utazás nyugszik.

Pascal szerint az ember: Isten legsebesebb teremtménye. Ezért is szükség-szerű a szép keresése és szeretete. Ez isteni adomány. Az állat nem tud különbséget tenni a szép és csúnya között. Ez csak az ember előjoga. Így tudjuk megérteni **Prohászka** vallomását: «Egész életem iránytúje a szép keresése volt». (Napló)

Pascal kifejti bölcséletében, hogy a szép eszméje elkerülhetetlenül lelkünk mélyébe van vésve. Mindenkinek a lelkében megalakul annak a szépnek az eredetije, amelynek másolatát keresi a nagyvilágban. Minél emelkedettebb, kiműveltebb szellemű valaki, annál több szépséget vesz észre.

Az esztétikai szép, tehát a természet és a művészet keresésének van még egy hajtóereje. Az ember érzi, hogy öröktől fogva van. Ezért azt keresi, ami örök. Mivel ösztönszerűen, szinte tudat alatt érezzük, hogy öröktől fogva vagyunk és örökké leszünk, sóvárogva fordulunk azon esztétikai szép felé, aminek alkateleme az örök-lét. A végtelen, az el nem múló — amire az «örök» bélyege van sütve — az örök-kévaló utáni vágyat is csak az ember ismeri. Az állatnak nincs vágya az öröklét után.

A természet, mint Isten alkotása, örök. Ezért a «legtermészetesebb» szép. A tenger, a hatalmas hegyláncok a Mindeható örök megnyilatkozásai. Érezzük az Istent, betelik szívünk a teremtés nagyszerű művével. Átérezzük a természet örök létét. — Az örök Alkotó alkotása is örök.

FÁBER GYÖRGY

Részlet a szerző «Útravaló» című sajtó alatt lévő könyvéből. Megrendelhető:

Magyar Gazdaszövetség, 1010 Wien, Nibelungengasse 1. Ára 80.— öSch.

Hosszú idő után Kassán és a felvidéki városokban járt magyar turisták beszélnek: Kassa belvárosa elhanyagolt, olyan mint a háború legnehezebb éveiben volt. Ott még a sztalinizmus bélyege ül emberek arcán, középületeken, utcákon. — Feltűnő, hogy a felvidék városaiban mennyire szívesen és sokan beszélnek magyarul, ami nem áll Erdélyre.

Szent László a magyar irodalomban II.

Valamikor Hunor és Magor egy gímszarvast üldözve jutott új hazába, s a legenda szerint László hercegnek is üldözött szarvas mutatta meg a helyet, ahová monostort építsen. Hogyan is meséli el Heltai Gáspár «Magyar Krónikája»:

És mikoron ott Vácnál helyt néznének, ahová Boldogasszonynak a monostort kellene rakni, eljőve egy nagy szarvas, és ennek a szarvain sok égő gyertyák valának, és előttük ott kerenge. Mondja Gejza király:

— Micsoda csuda szarvas ez?

És szolgálai hozzá kezdének lőni. És mindjárt beszökellék a Dunába, és senki annakutána nem látta.

Mondá László herceg:

— Istennek angyala volt ez! És ezáltal megmutatá, hová kelljen építeni Asszonyunknak az fogadott monostort!

És oda építének előszer Szent Péternek egy kápolnát. Annakutána építének mellette egy nagy monostort Boldogasszony nevére.

Ez a szarvas-motívum Szent Lászlóval kapcsolatban újabbkori irodalmunkban többször is előbukkan mint az ősi pogány élet szimbóluma. Juhász Gyulánál («A szent szarvas») pl. így:

Vác fölött, vén erdők alján,
Vesztett harcok alkonyatján,
Arany gyertya sebzett szarván,
Megjelent komor mogorván.

Halvány volt a gyertya fénye,
Szép pogányság bús reménye,
Sápadó arany vak éjbe,
Eltűnt erdők sűrűjébe.

Látta László, aki szent lett,
Látta Géza s elmerengett,
Látta Sólom, aki vesztett,
Látta igric s könnye pergett.

Ugyanez az «ázsiai szent szarvas» tűnik fel a fiatal Kosztolányi Dezső megejtő művészettel megírt szonettjében, a «Szent László jelenésé»-ben:

Viharra dördült az ég alja távol.
László morzsolta a szent olvasót,
aztán letette, s a vén bibliából
halkan, hívón deákul olvasott.

Hálát adott, hogy jámborak a népek,
s kihalt az elhagyott pogány berek.
Szavára villám lobbant és setét lett,
az arca elsápadt s megreszketett.

És messze az ég kékes, ferde, kancsal
tűzét veté el a felhőn vadul,
úgy, mint midőn még háborgott Hadúr.

S vér-csapta szüggyl a fénykődbe fent
a karcsu gím könnyezve megjelent,
halálra válva, lángoló agancsbal . . .

A pogány hit kialvóban levő tűzét megpróbálták újra és újra lánggra lobbantani, nem költői túlzás tehát, ami Harsányi Lajos költeményében («Szent László») áll:

Pogány leventék suttoztak körötte:
— Vazul-unoka, száműzött szülött te,
Boszuld meg István véreš, szörnyű tettét! - - -

László azonban, mint tudjuk, Istvánt nem megbosszulta, hanem oltárra tette.

Várad volt Szent László király igazi városa, ahol Szűz Mária tiszteletére «szentegyházat», magának sírhelyet épített. Méltán lett valóságos nemzeti szentély, a régi himnusz szerint:

Koporsójánál betegek gyógyultak,
Vakok és némák hozzá folyamodtak:
És több ilyen nagy sok csudák
látattak,
És bizonynal voltak.

Vitéz János püspöksége idején Várad virágzó szellemi élet tüzhelye s a bazilika előtt 1390 óta ott állnak már a királyszobrok, köztük László király híres lovasszobra — a zseniális Kolozsvár testvérek remekműve, amely a Mátyás-korabeli magyar költő szerint «Fénylik mint nap, sajog mint arany: Nem elégszik senki tereád nézni». Amikor Vitéz unokaöccsét, Janus Pannoniust 1459 tavaszán pécsi püspökké nevezik ki, egy modern-érzésű, elégikus hangulatú verssel búcsúzik el Váradtól, a kedves tájtól, a hőforrásoktól, a pompás könyvtártól, az aranyló szobroktól. A költemény («Búcsú Váradtól») befejező két versszaka Áprily Lajos fordításában:

Isten áldjon aranyba vont királyok,
Kiknek még a gonosz tűzvész sem
ártott,
Sem roppanva dülő fal omladéka,
Míg tűz-láng dühe pusztított a várban,
S szürke pernye repült a kormos égre.
Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.

S rőt fegyvert viselő lovas királyunk,
Hős, ki bárdot emelsz a jobbkezeden
-- Márvány oszlopokon pihenve egykor
Bő nektárt veritékezett a tested --
Útunkban, te nemes lovag, segíts meg.
Hajrá, fogyjon az út, társak siessünk.

(A költemény refrainje utalás arra, hogy az utat Váradtól Pécsig szánakán tette meg a fiatal püspök.)

A váradiak többségükben már rég kálvinisták voltak, nem hittek a szentekben, de a városfalakat ostromló törököknek mégis azt kiabálták: velük úgysem birnak, őket a szent királyok védik! Mármint azok, akiknek szobrai ott állnak. Evlia Cselebi török utazó még látta és megcsodálta őket, fel is jegyezte útleírásában: «Ezek a szobrok oly szépek voltak, mindegyike ragyogott az aranytól»; a török harcokban sajnos elpusztultak, Várad elestekor (1660-ban) a törökök először is ezekre a szobrokra rontottak. Ám a nagy király szellemét, emlékét nem lehetett lerombolni, nemsokára ő lett egész Erdély védőszentje, s Nagyvárad címerébe vésette híres csatabárdját, amelyet egy angyal s egy koronás oroszán tart.

Lászlót a legendák helyezték a szentség magaslatára. Elmondják — a Kart-hausi Névtelent idézve, hogy

doktoroknak magyarázatjuk szerint: László — **Ladislaus** — hárommá hasasztván, azaz **Laus, dacio, populus**: dicséret, adás, nép: kiket egybe rakogatván annyit tézsen: népnek Istentől adatott dicséret. — Ime, mely drágalátus nevet érdemlett vala Uristentől.

Híre-neve, tisztelete nem is felejtődött soha, sőt nem egy szép alkotásra ihlette művészeinket, költőinket. A nevéhez fűzött legendák irodalmi feldolgozói közül említsük meg a hanvai református pap, Tompa Mihály «Szent László» c. elbeszélő költeményét, mely a Tordai-hasadék történetét foglalja versbe. Ismertebb Arany János azonos című: «Szent László» (1853), valamint «Szent László füve» (1847) c. költeménye. Kivált az előbbi a hatásos, ameyben a költő a csodát virtuóz «realizmussal» hiteti el: mint kel ki sírjából a halott király, hogy győzelemre vigye a tatárok ellen harcoló székelyeket.

Köti kardját túszőjére
S fogja a nagy csatabárdot,
Mellyel egykor napkeleten
A pogánynak annyit ártott;
Félrebillent koronáját
Halántékin igazítja;
— Éjfél tájban lehetett már —
A vasajtót feltaszítja.

És megindul, ki a térre,
És irányát vészi jobbra,
Hol magasan felsötétlik
Ércbül öntöt lovagszobra . . .

A csata után pedig egy elfogott tatárral mondatja el, hogy aki legyőzte őket, az «nem a székely, nem is Laczfi hanem az a «László! László!»

Nagy lovon ült a nagy férfi,
Arca rettentő, felséges;
Korona volt a fejében
Sár-aranyból, kövel ékes;
Jobb kezében, mint a villám,
Forgolódott csatabárdja:
Nincs halandó, földi gyarló
Féreg, aki azt bevárja.

Mert nem volt az földi ember,
Egy azokból, kik most élnek:
Feje fölött szűz alakja
Látszott ékes nőszemélynek;
Koronája napsugárból,
Oly tündöklő, oly világos! —
Mondja a nép: az Szent László,
És a Szűz, a Boldogságos.

S hogy a csodának mégnagyobb hitelt adjon, azzal fejezi be versét, hogy a templom «nem szavatjátszó öre»

. . . három nap a sírboltban
Lászlót hiába kereste:
Negyednapra átizzadva
Találtatott boldog teste.

Garai Jánost leginkább csak a «Kont» című lelkesítő költeménye («Harminc nemes Budára tart . . .») s a népszerű «Obsitos» költőjeként tartjuk számon, jóllehet ő maga élete főművének «Szent László» c. nagyterjedelmű verses művét tartotta. Munkáját halála előtt, testi-lelki szenvedések közt tudta csak befejezni és megjelentetni (Egerben 1851-52-ben). Igazában verses életrajz, időrendi sorrendben mondja el a nagy király tetteit, kiérződik belőle költészetének egyik fő jellemvonása: a dicső múlt rajongó szeretete s a belőle fakadó remény; egyébként vékonyan csordogáló költőiséggel, de helyenként hatásosan. A «Szent László» bevezetésének első strófái:

A dicső hőst, kit magasztal énekem,
Rég dicsőnek, szentnek tartja
nemzetem;
Nyolcszáz éve, hogy László a nagy
király,
A magyar nép hírkönyvébe írva áll.

Származásra nem volt nála nemesebb,
Lelki, testi ékességre senki szebb;
Hős apától, szép anyának gyermeke,
Nagynak, szépnek rá volt ütve bélyege.

Mint az erdő fái közt a cédrus áll,
Termetesb és szebb vala több társinál;
És ha ott állt seregének közötté,
Meghaladta vállal őket termete.

A csatában mint oroszlán oly erős,
Rettenetes, győzedelmes volt a hős;
Béke napján, a tanácsban, trónuson
Bölcsességgel s ésszel győzött a bajon.

Mi csodája, hogy ha híre nagy leve,
S tiz országban szertehangzék hős
neve?
Ifja, véne tisztelettel ment felé,
Asszony és lány szép szemét rajt
feledé?

Ily dicső hőst, ily királyt édes nekem,
Hosszú nyolcszáz év után is zengenem;
S életének nagy könyvében nézve szét,
Énekemmel megdicsőjtnem szent nevét.

Garainál tartva szívesen jegyzem ide
az Árpádokról írt versciklusából a
'Vezérhang' erőteljes, szép befejezését:

Csak törpe nép felelhet ős nagyságot,
Csak elfajult kor hős elődöket,
A lelkes eljár ősei sírlakához
S gyujt régi fénynél új szövétneket.

Aki a dicső múltat igazán hatalmas erővel tudta megidézni s költői regiszterén kizengetni, nem más, hanem irodalmunk egyetlen klasszikus értelemben vett «koszorús költője»: Vörösmarty Mihály. Az ő Szent Lászlója csakugyan az «erős karú, oroszlán-izmű, magas természetével fejjel kimagasló, gyönyörű ábrázatú» húszéves ifjú, ahogy az egykorú krónikás jellemzi, azaz több annál: emberfeletti ember, mégis húsból, élekből, emberi érzelemből van összegyúrva; a cserhalmi csata óta a **vitézek vitéze**, ott harcolt a pogányok ellen, megmentette királyát s az elrabolt magyar leányt megszabadította. Vörösmarty «Cserhalom» c. nagy elbeszélő költeményének hömpölygő hexametereiből így lép elénk a jövőendő szent király, László herceg monumentális alakja:

(Folytatás a 8. oldalon)

Megtapasztalásból bölcsesség

A szeptember elején Kelet-Berlinből kiutasított német nyelv- és irodalom-professzor, Hellmuth Nitsche éles hangon megfogalmazott nyilatkozatban számolt le egy sajtókonferencián a hazájában uralkodó rendszerrel. Vádolta az ottani vezetőket, hogy állandóan visszaélnék hatalmukkal, következetesen megsértik alattvalóik legegységesebb emberi jogait — és a vádakat a mindennapi életből vett példákkal támasztotta alá. De Nitsche még ennél is tovább megy: a kommunizmust utópiának nevezi, utópiának az emberi társadalom kereteiben való megvalósíthatás minden reménye és lehetősége nélkül. Tagadja a Marxizmus-Leninizmus tudományosságát és szemére veti, hogy olyan képességekkel ruházza fel az anyagot, mint amilyeneket a keresztény ember egyedül Istennek tulajdonít: mindenhatóság, mindentudás, teremtető erő stb.

Hellmuth Nitscheről tudnunk kell, hogy az ötvenes években elszánt és harcoss híve volt a hazájában uralkodó rendszernek. Csak miután rákényszerítették a Marxizmus-Leninizmus tanulmányozását — mondta a sajtókonferencián, — nyílt fel a szeme és egészen más következtetésre jutott, mint amit vártak tőle.

Nitsche csak egy azok közül, akiknek száma — vasfüggönytől Wladivosztokig — egyre gyarapodik, akik

egykor lelkes kommunisták voltak, de a tapasztalat bölcsékké tette őket. Nyugaton csendben kitérnek e kérdések elöl, de Keleten mind többen kérdik: Hogyan lehetséges, hogy 60 évvel az Októberi Forradalom után Oroszország még ma is csak üggyel-bajjal tudja szűkösen ellátni lakosságát?

Miképp lehetséges, hogy a lenézett és kapitalistáknak csúfolt országokban jóval magasabb az életszínvonal, mint a vasfüggöny mögött?

Hogy a Chruscsow által nagy hangon meghirdetett terv: a Szovjetunió rövidesen utoléri, sőt túl is szárnyalja a Nyugat termelési eredményeit és életszínvonalát — azóta is csak nevetséges hengegés maradt?

Hogy még ma is csak az egészen kiváltságosak utazhatnak külföldre? S hogy mind több és több hang követeli az önrendelkezés és szabad választás jogát?

Az átélt és bátran megvallott keresztény hitükről is mind többen tesznek tanúságot, jóllehet tudják, hogy iskolai kiképzésükben, meg a munkahelyükön emiatt sok hátrányban és kellemetlenségben lesz részük. A hit él még akkor is (vagy éppen azért), ha egyes papok és püspökök be is álltak a rendszer szekértolói sorába. (Piment, Moszkva és egész Oroszország pátriárkáját aug. 31 én tüntették ki a Kremlben a Vörös Zászló-renddel. Ugyan miért?)

László, a fejedelmi vitéz, amaz isteni férfi,
Aki kemény erdélyi pejét ugratja közöttük.
Nem föld ád neki lelkesé dést: szűz tiszta szívében
Él az erős Isten, s a nemzeti ritka dicsőség.
Nem villám vagy szélrohanás viadalba menése;
Oly az, mint ha leszállana, lenne az égnek uráé,
Arcán lelkének teljes nagysága ragyog, s még
Hódítóbb az erős ifjúság kellemi által.
Kalpagját hamuszín lobogó árnyéka takarja;
Rojtos két saruján súlyos sarkantyuja fénylik,
Jobbjában villog s perdül a szörnyü szekerce.
Nézi Ozul, bámúl a nép, elhülten, ijedve
Kérdezik a halmon: «ki az a hadi férfi közöttük,
Nagy s izmos vállal magasabb a többi seregnél?»

Régi hazánk fia ő: unokák! örvendjetez immár
Hallani a harcot, melyet László keze harcolt.

Még maga áll a hegy, tetején sok század után is
Véren nőtt füvel koszorúzva uralkodik a hír.
Vajha, midőn oda tér honnunk fia, el ne felejtse
Őseit, és szabadabb lélekkel zengje utánunk:
Cserhalom, a te tetőd diadalnak büszke tetője!

Udvözléggy kegyelmes Szent László király! — példája te a férfias bátorságnak, a lovagias nőtiszteletnek, ki a hatalmat bölcs szigorral gyakoroltad, de lélekben alázatos maradtál — lennél bár ennek a mai kékegyenruhás fiatalosnak örvengő fekete popsztárok s revolveres krimi-hősök helyett sugárzó eszményképe, követendő ideálja!

De az emberi lélek gyökeréig ható csalódás nemcsak a fiatalság körében jelentkezik. Sok, a párt ügyében végzett munkában és érdemben megöregedett tag is tanult a tapasztalataiból. Ezt elmondhatjuk az alig néhány hónappal ezelőtt elhunyt hazánkfiáról, Déry Tiborról is. A háromkötetes Magyar Irodalmi Lexikon (Budapest, 1963.) ezt írja róla: «1918/19. fordulóján belépett a Kommunista Magyarországi Pártjába és a Tanácsköztársaság alatt tagja volt az Irói Direktóriumnak . . . A felszabadulás után újra belépett a kommunista pártba . . . több ízben beválasztották az Írószövetség vezetőségébe, s 1948-ban addigi munkásságának elismeréseként Kossuth-díjat kapott.» Az otthoni rendszer dédelgetett kegyence, majd kegyvesztettjeként ő is felismerte a kommunista utópia és a megteremtett valóság közötti mély szakadékot. Három évvel ezelőtt, 83. születésnapjára kiadott könyvében (Egy öreg ember önarcképe) már így nyilatkozik: «Nem ismervén eléggé az ember természetét és a történelem félre-nem-ismerhető alakító összetevőit, azt hittem gyerekes ostobaságomban, hogy az ember számára még van út, vissza abba a paradicsomba, amelyből kiűzték. Azt hittem, ha a gyengébb le tudja magáról rázni az erősebb jármát, akkor ezzel megszűnnek az emberi jellem fogyatékososságai. Arra nem gondoltam, hogy a gyengék között mindig vannak még gyengébbek és, hogy tulajdonképpen csak a szerepek cserélnek gazdát. Az embert elnyomó kényuralom megmarad — csupán más bújik a bőrébe.»

A kivégzett cár helyébe is új cárok jöttek, fennhéjázó magatartással, hatalmas udvartartással, uralkodói kedvtelésekkel (Brezsnyev vagyont érő luxusautókat gyűjt). A személyi kultusz cári méreteket ölt. A kényuralom megmaradt, csak mások bújtak a bőrébe.

November elején ünnepli a kommunista világ az Októberi Forradalom 60. évfordulóját. E sorok azonban nem emiatt íródtak, nem megemlékezésnek szántuk, még csak nem is annak bizonygatására, hogy valójában nincs is olyan sok ok az ünneplésre! Ez írás célja inkább a figyelem felkeltése azok felé, akik a realitások kényszere következtében még időben kiábrándultak és hátat fordítottak a kommunista eszméknek. — Rajtuk kívül sokszor kell gondolnunk azokra is, akik az elmúlt 20-30 év alatt lábukkal szavaztak a hazájukban lévő parancsuralmi rendszer ellen. Elmenekültek ugyan a materialista világszemlélet elöl, de itt, Nyugaton beleestek a materialista életszemléletbe és — módba, egy életmódba — minden magasabb életcél és eszmények nélkül.

Vajon ők is kiábrándulnak majd egyszer? És ha igen, addig, míg nem késő!

Árpádházi Szent Erzsébet nyomdokaiban

Szent Erzsébetet középkori szokás szerint már 4 éves korában jegyezték el szülei, II. Endre magyar király és Gertrud a felesége, a thüringiai Ögróffal. Fényes küldöttség hozta el a meszesi Thüringiába (Kelet-Németország), Wartburg várába, hogy ott együtt nevelkedjék későbbi férjével, Lajossal.

Az Andechs-i várban.

Erzsébet édesanyja, meraniai Gertrud testvérbátyja élt itt az ősi családi várban, ahonnan ő is származott. Kislánya, Erzsébet sokszor jött ide a hideg messzi Wartburgból a szelidebb és melegebb bajor földre, közelebb hazájához a kedves Ammersee melletti rokoni várba. Itt otthonosan érezte magát.

Ez a vár elpusztult, helyén bencés kolostor épült. Ez a kolostor a mai napig hűen őrzi a magyar királyleány, «Németország legnagyobb Asszonya» emlékét.

A kolostor kápolnájában kegyelettel őrzik azt a dalmatikát (miseruhát), amely vagy Erzsébet, vagy édesanyja menyasszonyi ruhájából készült. Ugyanitt őrzik azt a mellkeresztet, amit IX. Gergely pápa küldött Erzsébetnek, amikor fiatal férje a keresztesháborúban pestisben elhunyt és ő 21 évével és 3 árvájával özvegyen maradt. — A kolostorból a tó felé vivő erdei úton egy forrás csörgedez; fölötte Szent Erzsébet szobra. A néphagyomány szerint a hontalan kis magyar királyleány sokat időzött a forrásnál.

Neuburg-vára.

Passau mellett van, az Inn folyam partján ez a sziklavár, ott ahol a folyó a Dunába torkollik. Ez a vár is merániai birtok volt. A hagyomány szerint a fényes küldöttség, amely a kis Erzsébetet Pozsony várából hozta Thüringia felé, itt pihent meg hosszabban 1211 nyarán . . . A sziklavár egyik hegyoldali szobáját ma is Szent Erzsébet szobájának nevezik és boldog az a vendég, aki lakhat benne.

Wartburg vára.

Híres, büszke vára Németországnak. Talán történelmileg a legnevezetesebb. — A magyar királyleánynak mégis idegen maradt ez a vár. Pedig itt gyerekeskedett jövendő férjével, Lajossal, akit odaadón szeretett és aki viszont szerette. Talán azért, mert annyi meg nem értés és megalázás érte ebben a várban . . . A híres vár oldalában buzog még ma is — megint egy forrás. A magyar királyleány forrása, de pusztán áll az a hely, ahol a kórház állt, amit Szent Erzsébet építtetett betegeknek, akiket minden nap meglátogatott és ápolt.

A vár alatt ma is áll Eisenach város-

ka, de már csak pusztá alapfalaiban az ősi Szent György templom, ahol a 14 éves Erzsébet örök hűséget esküdött 20 éves férjének, Lajosnak, Thüringia Ögróffjának.

Kitzingen a Maina mellett.

Itt állt régen a kolostor, ahol Erzsébet anyai nagynénje, Mechtild volt az apátnő. Ide menekült szíve bánatában a büszke Wartburgból, amikor férje halálhírére a sógorok kiutasították onnét. Itt állt a régi kolostor mellett Szent Erzsébet kápolnája. A kolostor megszünt és elpusztult a kápolna is.

Bamberg.

A Hohenstaufok büszke fészke ismételtelen falai közt látta Szent Erzsébetet. Itt anyai nagybátyja, Ekbert volt a püspök, aki magához hívta a kitűzött 21 éves özvegyet. Nagy tervei voltak vele! Újra férjhez akarta adni a megözvegyült II. Frigyes németrómai császárhoz . . . Hasztalan. Erzsébet szeliden visszautasítja a ragyogó ajánlatot.

Pottenstein várában.

A regényes Fränkische Schweizban fekszik ez a kis sasfészek, ahová elvonult nyugodni az elárvult magyar királyleány. Ez a sziklavár, az alatta csobogó kristálytisza patak, a dolomitsziklák közé ékelt városka házai ma is öröla regélnek, a csodálatos, idegen Szent Királyleányról . . . A vár urai (protestánsok) féltve őrzik emlékét, azt a szobát, ahol lakott.

Erről a csendes, tiszta helyről vissza kellett térnie a nagyvilágba, Bambergbe, élete legszomorúbb találkozására: holt férje csontjait hozták vissza kereszties vitézei a Szentföldről.

Nagy processzió élén, harangzúgás mellett hozták a vitézek a drágakövekkel kirakott koporsót és lerakták a 21 éves özvegy lábai elé, aki ekkor már három gyermek édesanyja . . .

A világhíres Dóm-tértől vezető utcában, a 7. sz. alatt áll a ház, ahol a hagyomány szerint Szent Erzsébet lakott. Ma is curia sanctae Elisabethae — Szent Erzsébet házá-nak nevezik. Van még egy emléke Bambergben, a vár alatti gót stílusú templom az ő nevét viseli.

Marburg a. d. Lahn.

Férje temetése után (a Reinhardtsbrunni családi kriptába) bűnbánó sógora kérésére sem maradt Wartburgban, hanem visszavonult özvegyi birtokai központjába, a Hessen-i Marburgba és fiatal szépsége teljében magára öltötte nagy példaképe, Assisi Szent Ferenc, harmadrendjének a ruháját és teljesen a betegeknek és szegényeknek élt.

Nem is lakott a büszke Marburgi várban, hanem a kórházban, amit a vár alatt, a Lahn folyó és a Nasbach patak összefolyásánál építtetett.

Csak két évig élt még ezután Erzsébet, «Marburg legnemesebb asszonya», de ez a két év elég volt ahhoz, hogy a városra örökre rányomja sugárzó lényének bélyegét. 1231 november 17-én, röviddel éjjél után adta vissza nemes lelkét a Teremtőjének. Mindössze 24 éves volt és három gyermek édesanyja ez a csodálatos Árpádházi Királyleány, amikor meghalt. Magyar hazáját életében nem láthatta viszont . . .

A kórházi kápolna közepén temették csodálatos művű szarkofágban. A kápolna és a sír fölé hamarosan gyönyörű kéttornyú templomot emeltek tiszteletére, ahol minden Óröla beszél. Rainer Maria Rilke szerint: «Ez a templom Szent Erzsébet életcsodája köré és fölé épült».

Az ő emléke borong a régi város utcáin, a templommal szembeni hegyoldalból csörgedező forrásnál, ahol márványtábla hirdeti: Itt oltotta szomját Marburg legnemesebb asszonya. — Ez a város volt 3 éven át kizárólag Szent Erzsébet városa. Ide zarándokolt egész Középeurópa. Császárok és királyok zarándokoltak ide. Rokona és névrokona sírjához jött imádkozni Erzsébet, Nagy Lajos édesanyja. Ide zarándokolt Agnes, az utolsó Árpádházi király, III. Endre özvegye és férjéért halála évfordulóján, január 14-én, évenként misét rendelt.

Így volt ez 300 évig, de a történelem olyan különös fordulatot vesz néha: 1539 május 18-án Hesseni Fülöp, a reformáció elharcosa, ösanyja, Erzsébet templomába rontott és kiszóratta a «legnagyobb német asszony» haló porait . . .

MAGYAR CSERKÉSZEK EURÓPAI «KÁRPÁTALJA» TÉLI TÁBORA

A Magyar Cserkészszövetség európai kerülete szeretettel közli, hogy hagyományos TÉLI TÁBORÁT, mely idén a «KÁRPÁTALJA» nevet viseli 1977 december 26 - 1978 jan. 6-ig tartja Dél-Tirolban (Északolaszország) a festői szépségű Ahrntal-völgyben, St. Jakobban.

A cserkészfiatalság a «Pensio Jungmann»-ban nyer elhelyezést, — míg a szülök számára szobák bérelhetők St. Jakobban és Steinhausban. Jó sielési lehetőségek, sioktatás, — esténként vidám cserkészprogram.

A M. Cs. Sz. európai kerülete kéri az időben való jelentkezést alábbi címére: Ung. Pfadfinderbund, 8 München 81, Oberföhringerstr. 40. T. (089) 982637

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

BÉCS:

A kereszttség szentségében részesült: Farkas Adrienne Katalin, F. Lajos és Mária leánya, 1977 augusztus 7-én, Traiskirchenben.

Matel Ferenc, M. Ferenc és Pankotay Judit fia, Wien, szept. 11-én

Schweiger Aelexandra, Sch. Helmut és Czinege Éva Friederike leánya, Wien, 1977 szept. 11-én

Elsőáldozó: Farkas Éva 1977 augusztus, Traiskirchenben

Házasság: Döme Gábor és Schubert Elisabeth, 1977 aug. 20. Leobersdorf Szabó László és Váradi Viktória, 1977 szept. 30-án, Traiskirchen

Halálozás: Zichy Mária Phigenia grófnő, 95 éves, 1977 júl. 28. Rechnitzben Pallavicini örgrófné, szül. Wönkheim Mária, 80 éves, 1977 augusztus 3-án, Gmunden

Sztáray Mihály gr. 77 éves, 1977 augusztus végén, Baden b. Wien Jasomirné szül. gr. Széchenyi Márta, 72 éves, szeptember

Gabos Franciska, az Isteni Szeretet Leányai rendjének tagja, 76 éves, 1977 aug. 18-án, Bécsben. Református szülők gyermeke volt, 1929-ben mint tanítónő lépett a szerzetbe, ahol a beléhelyezett bizalom a házfőnöki és újoncmesteri tisztséget juttatta neki. 1957-ben jött Ausztriába nővértársai körébe. Egész életében az ő kedves, vonzó modorával és apostoli lelkületével a kereszténységet és a magyarságot szolgálta. — Meghalt testvéreinknek az Úr adjon örök nyugalmat.

KUFSTEIN:

Halálozás: Nagy Károly, 75 éves korában, jól felkészülve, szept. 15-én az örök hazába költözött.

LINZ:

Halottaink: Grösl Gizella, 70 éves, június 26-án, Heisenberger Teréz, 80 éves, aug. 7. Kovács Imre, 45 éves, közlekedési baleset áldozata. Nagy családot hagyott hátra árván. Aug. 26-án temették a St.Martini temetőben.

BELGIUM

BRUSSZEL:

Házasság: Dancs Odön és Eszes Edit-Mária örök hűséget esküdtek egymásnak a magyar kápolnában, szép liturgia keretében. Áldja meg őket az Isten vidám és boldog étellel!

LIEGE: születések, keresztelők:

Nagy Nathalie, Nagy István leánya, St.Nicolas les Liege-ben
Potocsán Antal, P. Tóni és Rita van Reckem fia, Kinrooiban
Potocsán Dominique, P. Ferenc és Willems M. leánya Dilsenben.
Növekedjenek erőben!

Házasság: Tepszics Cecile és Bouts Benoit, Jupille-ben

Dezső István és Germaine Dreiskens, Herentals-ban

Tóth Josiane és Ferdinand Lambert, Mons-les-Liege-ben. Gratulálunk!

Halottaink: Csikvár István, 48 éves, Heure -le Romain-ben

Domonkos Pálné szül. Blanyar Teréz, 71 éves, Genk-ben. Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

MÜNCHEN:

Születés: Angyal Tamás, Angyal Pál és Pachner Zita, 1977 augusztus 15-én Münchenben született fia. Okt. 1-én kereszteltük.

Gémesi Tamás Gyula, Gémesi Gyula és Skoda Éva Münchenben 1977 július 20-án született fia, megkeresztelkedett 1977 szept. 4-én

Hauk Kathrin Anette, Hauk László és Béres Brigitta Münchenben 1977 augusztus 20-án született leánya, megkeresztelkedett 1977 szept. 24-én.

Házasság: Cocron Miklós és Malsen-Ponickau Johanna Bettina bárónő, Reutti/Neuulmban 1977 szept. 10-én kötött házasságot.

Bellenberger Leó és Marosváry-Kovács Erzsébet Gerolsteinben, 1977 július 22-én házasságot kötött.

Halottaink: Raszlaviczy Miklós 1977 aug. 25-én, hosszas betegség után, Kieffersfelden meghalt. Ugyanott temették.

Ring Livia, 1977 aug. 20-án halt meg Münchenben 58 éves korában. Aug. 25-én temették el a Nordfriedhofban. Rigó László, 1977 szept. 16-án halt meg Münchenben, 60 éves korában. Szept. 20-án temették el az Ostfriedhofban. — Az örök világosság fényeskedjék nekik!

KOLN:

Születés: Michina János, M. Ferenc és Plum Bettina, Köln/Kerpeni lakosok, aug. 22-én született fia

Bátor István, B. Imre és Bencik Katalin, Wuppertal-i lakosok, júl. 20-án született fia.

Halálozás: Vencel Rozália, f. év április 8-án, 72 éves korában elhunyt.

Dr. Schwetz Margit f. év május 7-én, 81 éves korában, Hannover/Barsinghausenben meghalt.

v. Hajmágy Ottó f. év augusztus 17-én, 66 éves korában elhunyt. — Adj Uram örök nyugalmat nekik!

BORGHORST:

Halottaink: Münsterben elhunyt Blumer Antal, élt 87 évet. — Nyugodjék békében!

K FRANKFURT/M:

Születés: Sólyom Antal és Demeter Ilonának 1977 aug. 22-én született

első kislány, Mihály. Szept. 11-én szentmise keretében részesült a kereszttség szentségében, Frankfurtban.

Halálozás: 1977 aug. 31-én elhunyt Hanauban Kulcsár József tanár édesapja: **Kulcsár József**, 92 éves korában. Szept. 5-én volt a temetése a bruckkőbeli temetőben.

AUGSBURG:

Alljon itt egy kis napló visszamenőleg az Élet Könyvéből: 1976 febr. 22-én kereszteltük **Szabóék Gyurkáját**, aki Geratshofenban született. — Febr. 25-én Schongauban **Cupicék Anna-Máriáját**; Sonthofenben a Heggenben lakó **Böcskey** család kis **Péterét** kereszteltük nov. 7-én. Ez év április 17-én **Lonkai Andi** első áldozó volt Augsburgban.

Az Élet könyvébe, sajnós, kiméletlenül **beleír a halál is:** Április 25-én temettük Kemptenben **Déván Istvánt**, a magyar atlétika nesztorát, a magyar sísport megteremtőjét, a melegszívű jóbarátot. Élt 86 évet. — Többen ismerték **Gévay Ervin** volt tisztet és újságíró, aug. 10-én temettük Königsbrunnban. — Hosszú, súlyos betegségben aug. 9-én Augsburgban elhunyt **Mihály Kálmán** jugoszláviai magyar testvérünk. Moholon hazai földben kívánt nyugodni. — Mély részvétünk a hátramaradottaknak! Befejezésül örömhír: **keresztelő!** Waltenhofenban aug. 14-én kereszteltük **Martonék** kisfiát, **ker. Szt. János** névre. — Ha beszélni tudna, azt mondaná: Most négyen vagyunk férfiak.

OLASZORSZÁG

Bolognából

egy örvendetes és egy szomorú hír érkezett. Bottini Franconé szül. Mády Évának 1977 júl. 7-én kislánya született.

— Özv. Guarnera-né, szül. Juhász Mária, a magyar misék egyik leghűségesebb látogatója, 69 éves korában meghalt. R. i. Pace!

Palermo: Marchese Giuseppe-né szül. Lovász Erzsébetnek augusztus végén fia született, Alessandro. Gratulálunk!

San Fermo della Battaglia (Como): 1977 július 6-án, 61 éves korában meghalt Alberti di Valmontana-né szül. Trecot Mária.

SVÁJC

Keresztelés: Erős Krisztina, E. István és Anna Tarbucz leánya, 1977 okt. 8-án, St.Gallenban

Csánk Tibor Jenő Lóránt, Dr. Csánk István és Ecsödy Olga fia, 1977 szeptemberben 4-én Lausanne-ban

A menyei Atyához tért Id. Havassy Géza 65 éves korában Genfben, 1977 aug. 2-án.

CSALÁDI SAROK

Ebben a rovatban közölt írásunkkal a hívő magyar édesanyáknak és édesapáknak szeretnénk segítő kezet nyújtani gyermekeik keresztény-magyar nevelésében, főleg anyagot szolgáltatni hozzá.

A Katekizmus, a Szentírás igazságaival, szentjeink és történelmünk példájával szeretnők a szülőket segíteni abban, hogy gyermekeik hívő keresztények és magyarok lehessenek az idegen világban is.

A hit kegyelem, Isten kegyelme az emberhez. A kegyelem feltétele az imádság: **Kapcsolat a jó Istennel.** Ezért a legfontosabb imádkozni tanítani a gyermeket.

Nincs szentebb, szebb és jobb imádság annál, amire az Úr Jézus tanított: a **Miatyánk!** Aztán az Angyali Üdvözlét: az **Üdvözlégy Mária.** — Ezekre kell megtanítani a gyermeket még mielőtt teljesen megértené. Majd megérti egyszer. Addig jó szülei példáján érti meg, hogy az imádság nagyon fontos és nagyon szép, ezért kell mindennap imádkozni és ezért jó imádkozni.

Az imádsággal egyidőben kezdjük el a keresztény alapigazságokat megtanítani és kicsit meg is magyarázni, úgy ahogy a gyermek már fölfoghatja.

Gyermekkorom első emlékei közé tartoznak **«Hitünk főigazságai»** is az imádság mellett. — Édesanyám megkérdezte: **Mit kell ismernie és hinnie mindenkinnek?»** — Mi gyermekek **válaszoltunk:** «Mindenkinek ismernie és hinnie kell:

1. hogy egy Isten van;
2. hogy az Istenben három személy van: Atya, Fiú és Szentlélek;
3. hogy a Fiú-Isten emberré lett, hogy minket halálával megváltson és üdvözítsen;
4. hogy Isten igazságos bíró, aki megjutalmazza a jókat és megbünteti a gonoszokat;
5. hogy az ember lelke halhatatlan;
6. hogy Isten kegyelme az üdvösségre szükséges.

SÍROK KOZT

járok, kavicsos út sír a lépteim alatt, fázós krizantémok és bágyadt őszirózsák lélegzik a hervadás édeskés-fanyar illatát. Itt minden az elmúlásra, a végső enyészetre, a halálra figyelmeztet. Nem azért, hogy összeroskadjunk, inkább hogy felemelkedjünk. Mert a halálban «a korlátos élet a végtelennel fog kezet» (Madách), a halál az életről tanúskodik.

«Látjátok feleim szemekkel, mik vagyunk . . . » E megrázó szavak, a «Halotti beszéd» szavai egy nyitott sír felett hangzottak el ide s tova nyolc

évszázaddal ezelőtt. Szimbólumot lássunk-e benne, nemzeti balsorsunkra vall-e, hogy irodalmunk éppen egy halotti beszéddel kezdődik? — ne töprengjünk rajta. Élet és halál távlatából szemlélve sorsunkat s történeti küldetésünket, arra a felismerésre jutunk, hogy a világ lényegében mitsem változott azóta. Csak az arányok változtak, kitágultak lehetőségeink határai, tünevényes műholdak, technikai szerkezetek száguldoznak a világűrben — mi magunk: bizony por és hamu vagyunk.

Egy régi kódexben — úgy lehet Ráskai Lea, a fáradhatatlan másoló-apáca kezeirásával ránk maradt «drámai párbeszédben» az Élet mondja a Halálnak: «Ő te rettenetes, keserő halál, és kemény kín! Hagyj minékünk továbbá való szabadságot, hogy ez világban többet vigadhassunk!» Elgondolkodtató szavak, arra utalnak, hogy a halál közelségében ellenállhatatlan erővel tör elő a vágy az élet szeretete után, a halál rettenetével szemben ott áll az élet a maga igézeteivel, szépségével, örömeivel. Másfelől a földi siralom-völgyből hitünk szerint az örök életbe vezet az út. «Ott vagyon csak vigaság szomorúság nékil; egészség kórság nékil; ott vagyon velágoosság sötétség nékil; ott az ifjúság soha meg nem vénhőszik, ott a szépség soha meg nem hervad» — írta a Névtelen Karthauzi a maga nyelvi zamatoktól duzzadó, ékes stílusában.

Órá gondolok: a magyar «némabarátköltőre», s közben mintha visszhangos folyosók boltíves homályából hallanám a karthauziak komoran figyelmeztető köszöntését: *memento mori*: emlékezzél a halálra!

Somodi József

KÉT SZÍV SZOLGÁLAT

«Megáldom a házakat, melyekben Szívem képét kifüggesztik és tisztelik . . . Szívembe írom és onnan soha ki nem törölöm azok nevét, akik ezt az ájtatosságot terjesztik.»
(Jézus Szíve ígéreteiből).

Az Úr és a Szűzanya kegyképeit és üzeneteit ajánljuk.

a) Egységcsomagunk három különféle kegyképből 4 darabot, és 6 különféle ismertető- és imalapot tartalmaz: a Jézus Szíve, Fatima, az isteni Irgalmasság és a Magyarországon napjainkban adott kettős Szeretetláng kinyilatkoztatások tárgyköréből. Ezek saját kiadványaink. Ára a portóköltéssel együtt 23.— dán Kr; teljes ár helyett terjesztői áron 15.— dán Kr.

B) Egységcsomagunk 5 különféle füzetet tartalmaz, melyek mind Isten üzeneteit ismertetik. Ára portóköltéssel együtt 24.— dán Kr; teljes ár helyett, terjesztői áron 19.— dán Kr., vagy annak megfelelő valuta. Adandó címekre

elküldjük ajándékodat. Kiadványaink után a teljes ár 40 %-át adjuk a terjesztőknek. Címünk: **KÉT SZÍV SZOLGÁLAT**, Postboks: 9. DK-2670 Greve Strand DANMARK.

INNEN — ONNAN

A **St.galleni magyarság** szept. első vasárnapján (szept. 4-én) hódolt a magyar keresztény állam megalapítójának, **Szent István király** emlékének. A szokásos vasárnapi szentmise után a Musiksaal-ban gyülekezett a szépszájú közönség, ahol műsor keretében adózott első Szent Királyának. A Szózat elénekélése után Dr. Kugler Margrit Tárkányi Béla Boldogasszony Anyánk c. költeményét szavalta mély átérzéssel, míg Bartal János zenetanár J. Seb. Bachot (Praeludium és Fuga) szólaltatta meg sikerrel. Az ünnepi beszédet Dr. Bíró Béla festőművész, egy. tanár tartotta, amit a közönség lelkes tapsal honorált. Stumpf Ferenc Gounod Ave Maria-ját énekelte Horváth Emil zongorakíséretével, szép sikerrel. Majd Horváth Emil kürtszólója következett, mely szintén lelkes tapsot aratott. Befejezésül a magyar lelkész kérte a jelenlevő közönséget az imakereszteshadjárat felkarolására. Mindennap gondoljunk rá s legalább egy tized rózsafűzér-imával igyekezzünk siettetni hazánk felszabadulását.

Szept. 25-én a Wil (StG. K.) melletti **Dreibrunnen**-be zarándokoltak el a szentgalleni lelkészség magyarjai, és pedig a nagy svájci imádkozónak, Bruder Klausnak, vagy másként Flüeli Szent Miklósnak ünnepén, aki ismételtelen megmentette Svájcot részben a belháborútól, részben 1940-ben a Svájc megszállására készülő Hitler-csapatok inváziójától. A nagyon szép számban megjelenő közönség soraiból sokan járultak az Úr asztalához. A hazáért bemutatott szentmise után elimádkozta a közönség Eszterházy Pál nádor felajánló és engesztelő imáját a Magyarok Nagyasszonyához. (V.L.)

MANNHEIM:

Az Egyházközség a Magyarok Nagyasszonya ünnepének nyolcadán, egyben a Freiburg-i érsekség 150. évfordulóján Freiburgba zarándoklatot vezetett.

A **Müncheni Katolikus Misszió** szeptember 10-én szentmisével összekötött irodalmi estet tartott. Kerecsendi Kiss Márton író és költőt ünnepelte a szép számú közönség. Még sokan emlékezünk a két világháború között olyan sikerrel játszott színművére: «A harmincadik»-ra. — Az író most «Rözséparázs» című verses kötetéből szavalt lenyűgöző hatással. — Az író, aki Amerikában él, Tollas Tibor költő mutatta be és méltatta kedvesen.

Gizella magyar királyné emlékezete (VI)

MARIABRUNN

A múlt számunkban leírt kegyszobornál a következő felírás olvasható: «**In diesen Brunn ist das Gnaden-Bild unser Lieben Frauen, so in dem Hochaltar verehret wird, erfunden worden von der Koenigin Gisela 1042, von den Ertz-Hertzog v. Oesterreich Maximiliano 1490.**»

Az 1974-től tartó újjáépítés a templomot régi barokk fényébe helyezte vissza és ez már messziről hívogatóan köszönti a nyugatról Bécsbe érkezőket. Az egyházi- és világi hatóságok támogatásával végrehajtott renoválás keretében óhajtják rendezni a templom-tér és a közelben vonuló s nem veszélytelen állami út átalakítását is.

A bécsi magyar katolikus egyházközség lelkes hívőtábora 1971 május 23-án, vasárnap zarándokolt el a kegytemplomba, hogy a szent István-jubileumi évek keretében — kegyelettel rója le tiszteletét a szentéletű, első magyar királyné iránt Autó-kísérettel viték a lelkészség birtokában levő Szent István-ereklyét a helyszínre és ezt a b. Gizellára emlékeztető kegyszobor, illetve kegyoltár előtt felállított díszállványra helyezték. Az ereklye mellett az egyházközség cserkészcsapatának tagjai álltak díszőrséget. A koncelebrációs ünnepi istenisztelest keretében dr. Közi-Horváth József prelátus mondott szentbeszédet. Szentmise után a jelenlevők a kegyhely műemlékeit tekintették meg. A lelki és történelmi gazdagodást jelentő zarándoklat nagyban hozzájárult István királyunk és szentéletű felesége, boldog Gizella tiszteletének fokozásához.

PASSAU

A Duna, Inn és Ilz találkozásánál épült ősrégi püspöki székváros, a kétezeréves, alsóbajorországi Passau fogadta be az odaérkező királyi özvegyet, Gizellát. A püspökség legnagyobb kiterjedésekor a mai Gyórtól kezdve a későbbi magyar föld egy darabját, a mai Alsó-Felső Ausztriát s a bajor hercegség keleti területét foglalta magában. A Pozsonynál 907-ben kivívott ma-

gyar győzelem viszont politikailag az egész ún. Ostmark-ot az Ems folyóig és föl a mai Altötting-ig vetette magyar uralom alá. A lechmezei vereség (955 aug. 10.) véget vetett a magyarok nyugati kalandozásainak és a békés fejlődésnek nyitotta meg útját bajor földön is.

A Passauban már előbb alapított apácakolostort (Niedernburg) a karoling uralom birodalmi zárdája (Reichskloster) rangjára emelte és kedvezményekkel látta el. 976-ban a zárdáépület és területe a császárhűségéről ismert és a magyarság térítésében sok érdemet szerzett Pilgrim püspök tulajdona lett. (Az ő egyik papja keresztelte meg Géza fejedelmet és Vajk nevű fiát, aki ekkor a passauai egyházmegye védőszentjének, szent István-vértanúnak a nevét kapta. E vértanúnak tiszteletére emelték a magyar fejedelem szálláshelyének, Esztergomnak legelső templomát is. Az 1010-ben II. szent Henrik császártól (Gizella bátyja) birtokokkal gazdagított és uralkodói alapítványnak számító női bencéskolostor felvirágzása kezdetén Heilka (a császár és Gizella nagynénje) lesz az első apátnő, aki azonban már nem éri meg a rokon Gizella kolostorba lépését.

A királyné tisztelettel ápolta Pilgrim püspök emlékét, még tudott fejedelmi apósa s királyi férjének az egyházfőhöz fűződő kapcsolatairól, a magyar törzsek egyesítésére és államalapításra vonatkozó javaslatairól. Ezért a városba érkezve, kegyelettel kereste föl — fejedelmi példákat követve — a Pilgrim építette koraromán szent Istvándómot. Kíséretében nemcsak németek voltak. Bajor vélemény szerint Aba Sámuel trónralépésekor (1041) valószínűen Gizellával együtt menekült el az országból az akkori esztergomi érsek (Domonkos) is és csak III. Henrikkel tért vissza hazánkba; az eredetét Szent István koráig visszavezető egyik magyar nemesi család ma is élő egyeneságú leszármazottjai hagyományként idézik azt, hogy egyik ősük is résztvett a királynét Passauban kísérő magyarok csoportjában.

A város és a női bencéskolostor történetének

nagy napja volt, amikor maga III. Henrik kopogtatott a zárdakapun, hogy felvételt kérjen rokona számára. A hálás apácák örömmel fogadták elhunyt jótévőjük, II. Henrik Hugát, akinek életútjára a testvér még halóporában is irányítóan hatott. Gizella királynéval jött hű menyee, Chicca hercegnő, Imre királyfi özvegye is. Mindketten együtt kérték a fátyolt Thekla főnöknőtől; a fiatal özvegy ugyan rövidebb időre, mert Gizella halála után a dalmáciai

gang is Benedek hű fia volt és Gizella elhunyt anyja is a regensburgi Niedermünster bencés női zárdája lakója lett.

A 14. sz.-ban épült és 1888-90 években újjáépült passauai városháza nagytermének 1891-ből való (Zetl udvari festő tervezte) egyik, «**Gisela von Ungarn — Niedernburg 1039**» felirású üvegfestménye a királyné ideérkezését mutatja színes, szép kivitelben. A magistermetű Gizella fehér fátyollal, koronával a fején lép elénk; mögötte halad egyik női kísérője, kezében díszes doboz (kincsesláda) vagy ereklyetartó. A másik üvegfestmény címe: «**Eintritt der Königin in das Kloster**». Itt már mint apátnő jelenik meg Gizella, sötét, földigomló ruhában, apácáfátyollal, jobb kezében apátnői pásztorbottal. (A városháza tornyának oldalán, egy, 1904-ből való, nagyméretű bronz emléktábla látható, egy másik kedvelt magyar királyné, Erzsébet tiszteletére, aki mint Ferenc József menyasszonya, Bécsbe utazva, itt búcsúzott el szeretett bajor hazájától, 1854 ápr. 21-én.

A passauai kolostorban

a királynéból lett apáca szellemi és lelki értékei nem maradhattak rejtve előljárói és nővértársai előtt. Bár források hiányában zárdai életének részletei nem ismeretesek, a hagyomány szerint ő lett a szerzetesi közösség harmadik apátnője, aki felelős hivatalával nemcsak címet és rangot nyert. A szerzetesi család jó szellemének őre is volt egyúttal s az anyagi javak kezelése mellett — III. Henrik rendelete értelmében — a birtokolt területek lakói fölött bírói joghatóságot is gyakorolt. A külső munka terhénél magasabbrendű követelményeket támasztott új hivatala vele szemben, aki övéit anyai gondossággal, a lelki erősség jegyében tartozik vezetni. A római püspöki szertartáskönyv szövege az apátnő számára a többi közt balsorsban szilárdságot és türelmet, önfegyelmet, együttérzést a szerencsétlenekkel, szerénységet a kormányzásban, tiszta erkölcsöket s a kerítésben hűséget kér.

Gizellát élettapasztalata, szenvedésben edzett lelkiereje és kifinomult jellemvilága ismét friss erő kifejtésre és új alkotásokra képesítette. A niedernburgi apátnő ugyanakkor figyelemmel kíséri volt népe sorsát is és értesülései arról győzik meg, hogy a pogány magyarok romboló mozgalma átmeneti volt csupán és a hazai kereszténység megszilárdulásához szolgált alapul. Életpéldája vonzóan hat környezetére és a kolostor népe valamit titokzatos, tiszteletet parancsoló erőt vél kisugározni személyiségéből. Gizella a szent-ség hírében hal meg. (Folytatjuk)

CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ

Hírnök a másvilágból

November vagy «Mindszent» havában, mint a régi magyar kifejezés mondja, gondolataink többet időznek a túlvilág problémájánál, mint egyébként. Ezt az eszmét eleveníti föl megőrző drámai erővel az év utolsó vasárnapja is, melynek evangéliumában az utolsó ítélet, minden emberi történetnek a földön záróköve, fönséges s egyúttal lélekbe markoló jelenetben tárul elénk. Mind a szkeptikusoknak, mind a hívő lelkeknek csak épülésére szolgálhat a következő igaz történet, mely egyúttal azt is bizonyítja, hogy a rokoni szeretet köteléke a halállal nem szűnik meg.

A «Croix de L'orne» francia folyóirat hasábjain beszéli el P. Labutte a saját plébániáján velem történt esetet:

«Nantes-ban egyik nagy plébánián lelkészkedem. Az elmúlt hónapban egyik este nagyon fáradt voltam a napi munkától. Csak éjfél felé végeztem a papi zsolozsmával, amikor a plébánia ajtaján a csengőt oly hevesen húzták meg, hogy megijedtem. Mivel azt gyanítottam, hogy egy betegről van szó, magam mentem ajtót nyitni.

A küszöbön egy 40 év körüli asszony állott. Esdeklőn emelte fel kezét és így szólt: «Abbé úr, jöjjön gyorsan, jöjjön gyorsan; egy fiatalemberrel van szó, aki meg fog halni!» Azt feleltem: «Asszonyom, holnap reggel korán, a hatórai mise előtt menni fogok.» Akkor azt mondotta az asszony: «Főtisztelendő úr, az későn lesz; kérve kérem, ne késlekedjék!» — «Jó, írja be, kérem, a címet, nevet és utcát, házszámot és az emeletet az előjegyzési könyvembe.» Az asszony besietett a fogadó szobába. Most láttam csak őt teljes megvilágításban; az arca fájdalmat árult el. Berírta a nevet a könyvembe és melléje: «Descartes utca 37, 2. emelet.» Erre azt mondottam: «Nyugodtan reám hagyathatik, Asszonyom! húsz perc múlva ott leszek!» Félhangosan válaszolta: «Isten fizessen meg Önnek felebaráti szeretetéért! Ön fáradt. Isten óvja meg ezért a veszély órájában!» — Azután eltűnt az éjszakában.

Én pedig vettem a kabátomat és a haldoklók szentségeinek kiszolgáltatásához szükséges dolgokat és mentem a város üres, sötét utcáin keresztül. Amikor egy cirkáló örrel talákoztam és villanylámpájának fényét rám világította, megmutattam neki az igazolványomat, azután sietve folytattam utamat. Amellett az járt a fejemben, hogy ismeretlen családhoz megyek. A nevet,

melyet az asszony mondott, nem tudtam senkivel sem kapcsolatba hozni az emlékezetemben. Ami őt magát illeti, csak halványan emlékeztem arra, hogy őt körülbelül három évvel azelőtt láttam. Sajnáltam, hogy összes plébániai híveimet nem ismertem.

Nem minden fáradság nélkül fedeztem föl a Descartes utca 37-es számát: egy nagy bérházat 5 emelettel és lesötétített ablakkal. Az egyik lakásból egy rádió tompított hangja hallatszott. Zseblámpám fényénél fölmentem a lépcsőn és a második emeleten oly hevesen csöngettem, mint olyas valaki, akit várnak. Lépések voltak hallhatók, fénysugár mutatkozott, azután zörrent a biztonsági zár és az ajtó fölnyílt.

Egy húsz év körüli fiatalember félő tisztelettel bámult rám. «Egy életveszélyes beteghez jövök», mondottam, «jó helyen járok?» «Nem, Főtisztelendő úr, tévedni tetszik.» — «De nekem azt mondták: Descartes utca 37-es szám, 2-ik emelet.» «Ez ugyan ennek az utcának 37-es száma, 2-ik emelete, de én fiatalember vagyok», fűzte hozzá mosolyogva, «és egyáltalán nem vagyok a halálomon.»

Előjegyzési könyvemmel magammal hoztam, eléje tartottam és mondottam: «Egy 40 év körüli asszony jött hozzám ezzel a hirrel, ő maga írta be itt ezt a címet.» «Igazán, Főtisztelendő Úr, úgy tűnik föl nekem, hogy ezt az írást ismerem; mennyire hasonlít az én ..., de nem, ez mégis csak különös! Egyedül lakom atyámmal, aki pillanatnyilag éjjel szolgálatot teljesít a gyárban. Egész biztosan tévedés. Az asszony kétségkívül «Despartes utcát» akart írni és elnézésből «Descartes utcát» írt. De tessék belépni néhány percre, Főtisztelendő Úr! Ön megfázott, készíték egy csésze teát.»

Egy elegáns szalonba léptem be. Nyitott könyvek hevrtek a diványon. Az egyik sarokban rádió és bőrszék állott. «Éppen magyar zenét hallgattam Bécsből», mondta a fiatalember és kikapcsolta a rádiót. Azután folytatta: «Főtisztelendő Úr, már két év óta szerettem volna Önnek beszélni, hogy megismertessem magamat, azonban nem volt hozzá bátorságom, hogy Önt fölkeressem.» Zavarában szomorúan mosolygott és bevallotta: «Én egy tékozló fiú vagyok!» A diványon ülve, elbeszélte nekem egész életét ...

Egyedül hagytam őt hátra, miután Istennel kibékítettem. Azután siettem

a Despartes utca irányába. Útközben még mindig a különös látogatásra gondoltam, melyet éppen most végeztem. Azonban mi papok az ilyen különös esetekhez régen hozzá vagyunk szokva.

A város tornyán éppen fél 12-öt ütött az óra, amikor a Színház-téren áthaladtam. Ebben a pillanatban megszólaltak a szirénák. Légiriadó! Elkezdtem futni, ahogy csak tudtam, azonban az egész Despartes utcában egyáltalán nem is volt 37-es szám, az utca 16-os számmal végződött.

Már potyogtak a város északi részén az első bombák. A pokoli zaj közeledett. Még csak annyi időm volt, hogy a legközelebbi óvóhelyre meneküljek. Ott töltöttem el sok emberrel együtt rettenetes félelemben háromnegyed órát. Amikor kijöttem, rikító tűzfény világította meg a városban a háztetőket. Legalább 200 helyen keletkezett tűz. Mindenütt szétmállott házak az utca közepén, minden tele volt füstfelhővel, porral és kétségbeesett kiáltásokkal.

A legközelebbi balesetállomáshoz siettem. Már több száz sebesült és halott volt az udvarban együtt és még mindig jöttek újak hozzá, különösen asszonyok és gyermekek, legtöbbször a homlokukon voltak megsérülve. Mentem egyiktől a másikig, feloldoztam őket és feladtam nekik az utolsó kenetet. Hirtelen a falhoz kellett támaszkodnom. «Mi van Önnek, Főtisztelendő Úr?» kérdezte egyik orvos. Elsápadtam. «Valaki a rokonai közül talán?» «Nem, egy hívem.»

Lábammal az ifjú holttestébe ütköztem, akitt a Descartes utca 37-ik szám alatt ismertem meg. Alig egy órával előbb még teljes életerőben hagytam hátra, örömmel eltelve bűnei bocsánatának elnyerése fölött ... Szavai ismét eszembe jutottak: «On téved! nézze csak, jó egészségben vagyok!» És amellet vidáman nevetett! És mégis: ott állott az örökkévalóság partján és nem tudott róla! Isten irgalmassága azonban engedett neki időt, hogy még a halál előtt meggyónhassék.

Letérdeltem a holttest mellé, kerestem a tárcáját, abban a reményben, hogy benne papírokat találok. A munkalapján rajt volt a neve: N. N., 21 éves. A különböző papírok között volt egy elsárgult levél, fényképekkel. Az egyik közülük egy 40 év körüli asszonyt ábrázolt. Felugrottam. Kétségkívül annak az asszonynak a képe volt, aki engem éjfél felé a plébánián megkért, hogy a fiatal embert azonnal keressem fel. A kép hátsó oldalán ez az egy szó volt olvasható: «Mama.» Egy másik fénykép a ravatalon ábrázolta

(Folytatás a 14. oldalon)

Az emléktárból

Megint otóber van, lombhullásos, avarszagú ősz. A város virágüzletei megteltek színpompás őszirozásokkal. A városi ember ilyenkor felkeres egy parkot vagy elhagyott sétányt s kissé elalandozik a múltba, míg aztán egy évszámnál legtöbbször megtorpan. Nekem az «őszirozás forradalom» jutott eszembe. Akkor is október volt, 1918-at irtunk, elvesztettük a háborút és darabjaira hullott szét az Osztrák-Magyar Monarchia.

Budapestén október utolsó napjaiban egész nap tüntetések voltak. Naban egész nap tüntetések voltak. Nagyobb csoportok járták az utcákat és éltették a nemzeti tanácsot, amely az Astoria szállóban ütötte fel tanyáját. A tömeg a köztársaságot éltette. A katonákat az utcán megállították, leszedték sapkájukról a császár-királyi jelvényt, nemzeti színű kokárdát és őszirozást tűztek a helyébe. Lányok, asszonyok a karjukon függő kosárból őszirozásokat tűztek a járókelők gomblyukába, estére tele volt a járda és az úttest szétaposított virágokkal. Kitért a szomorúemlékü «őszirozás forradalom». Az Astoria erkélyéről egyik lázító beszéd követte a másikat, Károlyi Mihály követelte a hatalmat. Az emlékek tükrében igyekszünk rekapitulálni az immár gyorsan pergő eseményeket.

A tüntetések méreteit felmérve Werkerle Sándor sürgős kihallgatást kért a királytól. «Ez az ember (Károlyi Mihály)» — mondotta — «ha hatalomhoz jut, mindent elpusztítana, ami Magyarországon fenséges és szent: a koronát, a dinasztit, az alkotmányt és az erkölcsöt.» Időközben azonban József főherceg mint homo regius már megbízta Károlyit a kormányalakítással, mert a megvadult tömeg az ún. lánchídi csata után fenyegetően már a vár felé törtetett.

Károly király röviddel később telefonon hozzájárult Károlyi kinevezéséhez. Az események azután már gyors ütemben követték egymást.

Amikor utoljára Pesten jártam, el-sétáltam a Hermina-útra a Rohheim villához, ahol október utolsó napján este az őszirozás forradalom agitátorai agyonlőtték Tisza István grótot. Diákoromban sokszor sétáltam a szép árnyas Hermina-úton, ahol a 35-ös villamos csörömpölt az állatkert felé és szerelmes párok népesítették be a városligetet. Ma már más neve van a Hermina-útnak, alig emlékszik valaki a Rohheim villára és annak egykori szomorú sorsú lakójára.

Ausztriában sem volt jobb a helyzet. 1918 októberében Károly császár Lammasch tanárt bízta meg a kormány megalkotásával. A szerény, kispolgári körből származó Lammasch a katonaelles és demokrata jelleget úgy akarta fenntartani, hogy a minisztériumban megtiltotta mindennemű egyenruha viselését. Magyarországon Linder Béla nem akart katonát látni. Az őszirozás forradalmárok így támadták hátba a négy éven át hőiesen küzdő magyar-osztrák katonát és így adóztak az elesettek emlékének. Mindennek ellenére az osztrák kormányra is rátörtek a forradalom viharai. A bécsi lapok október utolsó napjaiban közölték Andrássy Gyula gróf különbéke ajánlatát, a rákövetkező napon a csehek és délszlávok szakadtak el Ausztriától. A tömeg a Ringre tódult, több ezer főnyi tüntető hangosan követelte a köztársaság kikiáltását. Amikor a hadügyminiszter a minisztertanácsból távozott, a tömeg megállította kocsiját és letépte sapkájáról a császári jelvényt. Egész Bécsben valóságos hajsza indult a sapkajelvények és császári kitüntetések után. Amikor a katonaságot leszavaztatták, hogy monarchiát kíván-e vagy köztársaságot, a császárhűségéről közismert 3. császárlövészezred tisztjeinek 92%-a a köztársaságra adta le szavazatát. Ez a lesújtó eredmény még az angol közvéleményt is megrendítette.

Andrássy Gyula gróf a Ringen lévő

szállodájából a tömeg ellenséges hangulata nyomán a Ballhausplatz-i udvari dolgozószobájába vonult vissza. Amikor arról értesült, hogy veje, Károlyi Mihály, az őszirozás forradalom győzteseként Magyarországon átvette a hatalmat, beadta lemondását.

November 2-án Andrássy Gyula gróf, az Osztrák-Magyar Monarchia utolsó külügyminisztere végleg megvált állásától. Iróasztalához már mint osztrák külügyi államtitkár Viktor Adler ült.

Wimpffen Iván

H Í R E K

A Zürichi Magyar Nőegylet 1977 november hó 13-án, 15 órai kezdettel rendezte hagyományos Erzsébetnapi Ünnepeit a GUTHIRT-plébánia Kultúrtermében, Guthirtstr. 7. sz. alatt. Elérhető a 33 és 71-es busszal a Rosengarten megállóig. — Szórakoztató műsorral, — magyaros vendégszeretettel és büfével vár mindenkit a Rendezőség.

A Frankfurti Magyarok Egyesülete október 15-én a höchsti Jahrhunderthalleban bált rendezett a Kastl-i Magyar Gimnázium javára. Zsolnai Vilmos tánczenekara játszott Budapestről.

Szeptemberben az amerikai püspökök: Krol Philadelphia-i érsek és Bernardin Cincinati püspök többek közt meglátogatták a Pannonhalmi katolikus gimnáziumot is. A diákok virággal köszöntötték a vendégeket. Krol bíboros a maga közvetlenségével mindjárt bekapcsolódott az énekórába. Egy amerikai kislány, aki pont Philadelphiből tanul Budapesten, volt a tolmács. A kislány amerikai kedves közvetlenséggel így kezdte rámutatva az érsekre: «Ez azt mondja nektek ...»

Az amerikai püspökök nem látogatták meg az Állami Egyházügyi Hivatalt mondván: Mi a Magyar Egyházat látogattuk meg, amely «független» az államtól.

A S Z Í V

Katolikus világnézeti tájékoztató több mint félévszázada világosságot gyújt a lelkekben, melegséget sugároz az otthonokba, magyar öntudatot visz az életbe.

Rendelje meg! Olvassa! Terjessze!
Cím: 76 Locust Avenue, Yonkers,
N. Y., 10701, U. S. A.

HÍRNÖK A MÁSVILÁGBÓL

(Folytatás a 13. oldalról)

öt, összekulcsolt kezekkel, rózsafüzérrel, és két dátumot tartalmazott: 1898-1939 apr. 8.

Megvizsgáltam az elsárgult levelet. Mily meglepetés! Az írás oly hasonlós volt azzal, mellyel az ismeretlen asszony az előjegyzési könyvembe írt.

Gondoljanak mások erről az esetről, mely oly izgalmas és titokzatos, amit akarnak. Részemre nem áll fönn kétely: a fiatalember édesanyja volt az, aki az örökkévalóságból jött vissza.

«Mivel Isten létezik, Jézus Krisztus evangéliuma igaz, és a csoda lehetséges», mondja Pascal, «mily nehézséget okoz az, hogy ilyesmiben higgyünk?»

P. Labutte 1947 december 29-én levélileg papi szavára állította, hogy az általa elbeszélte történet a tényeknek teljes mértékben megfelel. (V. L.)

HIRDETÉSEK

A Landesbibliothek keretén belüli

MAGYAR KÖNYVTÁR

szívesen fogadja minden Svájcban élő magyar-nyelven olvasni szerető jelentkezését. A könyvtár használata díjtalan. — A könyvek cseréje posta útján történik.

Jelentkezés magyarul írásban. Cím:
Schweizerische Landesbibliothek
Ungarische Abteilung
Hallwylstr. 15.
3003 Bern

« TÉTÉNY »

UNGARISCHE SPEZIALITATEN

Inh. Oskar Bayer

München 2. Kreitmayer Str. 26.
Tel. 196393

Kapható még: Horváth János
München 2. Tumblinger Str.
beim Schlachthof

Debrői Hárslevelű	DM	5.75
Badacsonyi Kéknyelű		6.20
Badacsonyi Szürkebarát		6.20
Soproni Kékfrankos		6.—
Domoszlói Muskotály		6.20
Domoszlói Tramini		6.50
Villányi Burgundi		6.20
Hajósi Cabernet		6.20
Tokaji Aszu 4 Puttonyos		12.80
Téliszalámi		20.—
Paprikás csabai		18.—
Gyulai kolbász		17.—
Süli kolbász		14.—
Süli debreceni		12.—
Kalocsai tarhonya 4 tojásos 1/2 kg		2.50
Nagykocka tészta 8 tojásos 1/2 kg		2.95
Lebbencs 8 tojásos 1/2 kg		2.95
Szaloncukor fehér 1 kg		12.—
Szaloncukor csokoládés 1 kg		14.—

Uvegárut nem postázunk.

Megjelent magyarul «A gépjárművezető kiskatéja az NSZK-ban» Rupp László tollából 430 oldalon. Tartalma az, amit tudni kell a vezetői engedélyről, vizsgakérdésekről, kocsivásárlásról és eladásról, a baleset következményeiről, a közúti forgalom bűncselekményeiről, kihágásokról, a díjköteles megrovásokról, a kártérítési igényekről és a közlekedési rendeletről az 1977 január 1-i állapot szerint. Számos hasznos melléklettel ellátva. Megrendelhető: a DR Bordan KFT-nél, München 1, Postafiók 162. Ára 25.— DM.

Rupp László hites törvényszéki fordító vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra.
D - 8000 München 1, Postfach 162.
Tel. 089/3002162

ISMÉT KÖZELEG A KARÁCSONY —
AJÁNDÉKOZZON

MAGYAR KÖNYVET-HANGLEMEZT!

Nyíró: Zöld csillag, kötve	DM	27.—
Nyíró: Uz Bence		17.—
Jókai: A jövő század regénye		35.—
Harsányi Zs.: Magyar Rapszódia		37.—
Márai S.: San Gannaro vére		27.—
Mikes Imre: Reflektor		27.—
Horthy István Élete		30.—
Horthy Miklós: Emlékirataim		34.—
Midszenty: Emlékirataim	34.—	42.—
Gulag Szigetcsoport II.		32.—
Daruvár: A Feldarabolt Magyarország		40.—
Márai: Erősítő		20.—
Mécs László: Aranygyapjú		24.—
Végh: Miért beteg a m. futball		12.—
Kenneth: Május Mannhattanben		27.—
C. Kenneth: Randevú Rómában, Éjszaka Kairóban, Holdfény Hawaiban stb.	1 db. ára	24.—

SLPX 16598 DM 20.— Csendes éj a legújabb magyarországi Kar. lemez.

APON 2749 DM 20.— Barabás Sári énekli a legszebb magyar karácsonyi énekeket.

APON 2755 DM 22.— Hazafias dalok nagyszerű felvételben, énekkel: Ott, ahol zúg az a... Székely himnusz, Kis lak áll a nagy Duna mentében, stb.

Hazám 523 DM 22.— Karádi Katalin lemeze ismét kapható: Hamvadó cigarettavég, Hiába menekülsz, Mindig az a perc, stb. kiváló összeállítás.

SGS 1038 DM 20.— Szalai László énekével: Ne sírj kislány, Fekete hajú kis gimnazista, Ne nézzon úgy rám, Fehér akácok, Meseautóban, Orgonavirág...

LPX 17425 DM 20.— 26 Horváth Jenő sláger! Ismét kapható!

Kérje karácsonyi katalógusainkat!

Musica Hungarica, 8 München 40.

Agnesstr. 45. Tel. (089) 180-911

Magyar-német és német-magyar fordításokat

olcsón és gyorsan elvégez, magyar-nyelvű okiratairól hitelesített másolatot készít és — másnyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi —

W. Divy hiteles fordító és tolmács.
D - 799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.
Tel. 07541/71391

MAGYAROSAN KÉSZÜLT HENTES-
ÁRUK FRANCIAORSZÁGBAN:

Füstölt karaj	Francs	36.—
Füstölt oldalas		24.—
Füstölt sonka		46.—
Füstölt paprikás szalámi		36.—
Hazai Pick szalámi		45.—
Poitrine fumée		24.—
Füstölt hátszalonna 6 cm-en felül		20.—

Május hurka	24.—
Disznósajt	24.—
Bácskai véres hurka	18.—

Száraz és nyers árut szállítunk utánvétellel (contre remboursement).

Miskolczi Mihály

Petichet'

38220 Vizelle Tel. St. Théoffrey 3.

A MAGYAR FORRADALOM EMLÉK-
ÉRMEI

Az 56-os magyar forradalom 20. évfordulója alkalmából a «Numismatica Hungaria E.V.» Frankfurt, a múlt évben két sorozatot jelentetett meg ezüstműből, ill. aranyból. Most jelent meg a harmadik sorozat, amelyet Nagy Imre emlékének szenteltek.

A Nagy Imre-érme adatai: átmérője 38 mm, készült 22-es minőségű ezüstműből 22.5 gr. súlyban, ára 65.— DM, aranyból ugyancsak 38 mm átmérővel: 8 K, 26 gr. ára 295.— DM, 14 K, 26 gr. 395.— DM, 18 K, 26 gr. 495.— DM, és 22 K, 26 gr. 595.— DM.

A «Numismatica» garantálja az érme finomság-tartalmát. Megrendelhető: «Numismatica Hungaria E.V.» Postfach 730-302, D-6000 Frankfurt/M 73 címen. Fizethető: utánvétellel, a megrendeléssel egyidőben küldött személyi csekken vagy kp-vel, átutalással a «Numismatica E.V.» Frankfurter Sparkasse v. 1822, Kt.Nr. 337-9457, vagy Postscheckk.-Frankfurt, Nr. 5052 23-604.

Mákos és diósbeigli állandóan kapható fél kg vagy kg-os rudakban, München legrégebbi cukrászdájában:

Cafée Finsterwalder, Tel. 089/555174;
München 2, Schwanthaler Str. 35.

Mázsár László.

METROPOLITAN VERLAG

ajánlata az új megjelenésekről és a legnagyobb sikert elért könyvekről:

	DM - sFrs
Faludy György: Villon	10.—
Jókai: A jövő század regénye, I-III. kötet	35.—
Biblia (Ó és Újszövetség)	45.—
Nyirő József: Kopjafák	15.—
Nyirő József: Uz Bence	17.—
Nyirő József: A zöld csillag	28.—
Nyirő József: Havasok könyve	20.—
Márai Sándor: Föld ... föld	30.—
Márai Sándor: Rómában történt valami	30.—
Márai Sándor: San Gennaro vére	25.—
Márai Sándor: Erősítő	20.—
Márai Sándor: Napló 1958-1967	30.—
Márai Sándor: Napló 1968-1975	32.—
Mindszenty: Emlékirataim	46.—
Horthy: Emlékirataim	37.—
vitész nagybányai Horthy István élete	28.—
Szitnyai Zoltán: A Sátán követe	13.—
Auer Pál: Elkerülhető-e a 3. világháború	15.—
Gallikus (Mikes Imre) Reflektor	25.—
Wass Albert: Tavak könyve (kilenc mese)	6.—
Wass Albert: Ember az országút szélén	7.—
Komáromi János: Zágon felé	9.—
Dr. Silló György: Ki ölte meg Semmelweist? fényezett karton	19.—
műanyagkötés	24.—
Maeterlinck: A méhek élete	15.—
Baráth Tibor: Magyar népek őstörténete I-III.	96.—
A felsorolt könyvek megrendelhetők:	
METROPOLITAN VERLAG	
Szerday Sándor	
Teichweg 16. CH-4142 Münchenstein Schweiz	

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás kolbász grillsütésre vákuumcsomagolásban	DM 16.—
1 kg paprikás szárazkolbász	15.—
1 kg paprikás frissen füstölt kolbász	13.—
1 kg rizses véreshurka	8.80
1 kg májashurka	8.80
1 kg vastag húsos szalonna	9.60
1 kg paprikás tokaszalonna	8.80
1 kg disznósajt	10.60
1 kg füstölt sonka	18.—
1 kg füstölt sertésborda	8.80
1 kg füstölt csülök	8.80
1 kg friss tepertő	12.—

Utánvétellel és csak **belföldre** szállítunk; 5 kg-on felüli rendeléseknél portómentesen és csupán az **expressz-díjat** számítjuk fel.

Taubel Mihály hentesmester
Peter-Rosegger-Str. 3
D - 6710 Frankentahl
Tel.: 06233/ 62 69 3

SPORT

Hajrá . . . Indul a sport-rovatunk.

Helyet kaptunk az Életünkben! Bizonyára sok kedves sportbarátunknak szerzünk ezzel örömet.

Biztató eredmények futball válogatottunk mérkőzésein. Baróti Lajos szakember vezetése nyomán egyre javuló tendencia. Három mérkőzést játszott válogatottunk a döntőjelentőségű Bolívia elleni mérkőzés előtt, mely eldönti majd részvételünket a jövőévi világbajnokságon: Argentínában. **Előbb Jugoszláviát győztük le 4:3-ra.** Már 4:1-re vezettünk a második félidő 76. percében, aztán a szokott könnyelműség és máris a 82. és 86. percben két gól; így lett 4:3.

Utána Győrött Burgenland válogatottját könnyedén 6:0 vertük meg.

Szerdán 12-én a Népstadionban Svédország válogatottját győztük le 3:0-ra. Tehát biztató eredmények. Most már csak a közönség hiányzik még. Szakértő, kényes közönségünket nehéz visszanyerni. Csak 10-15 ezer néző a Népstadionban! Hol van a régi 100.000-es tömeg? Sokat kell még javulniuk Nyilasiéknak.

Időközben értesültünk, hogy a

Világbajnoki selejtezőn

Budapesten a Népstadionban okt. 29-én Magyarország 6:0 arányban győzött Bolívia ellen.

NB - I-es eredmények:

Újpest - Pécs 1:0
Ferencváros - Tatabánya 5:3
Vasas - Győr 5:2
Zalaegerszeg - MTK 1:1
Honvéd - Szombathely 2:0
Videoton - Dunaújváros 5:3
Diósgyőr - Székesfehérvár Máv. 4:1
Szeged - Békéscsaba 2:1

Listavezető az Újpest Dózsa: 13 pont.

Öttusa világbajnokság az USA-ban:

Gyengén szerepelt csapatunk a világbajnokságon! Egyéniben csak a 8. és 9. helyet, csapatban a 3. helyet szereztük. Talán mégis jó lenne **Balczó Bandi** tudását, lelkesedését kamatoztatni!

Atlétikában

figyelemre méltó eredmények: Paragi 91.92 m-es eredménye gerelyben és Erdélyiné Szabó Ildikó új távolúgró csúcsa, 676 cm. (B. K.)

Magyar vendéglő Mallorkán: Permetey Kornél, Chalet-D 32, Cala Murada Restaurant «Csárdás»-Mallorca.

AZ ÉLETÜNK TERJESZTŐI

a helyi magyar lelkesek; ők küldik meg kívánatra a lapot a területükön élő híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 14.— Sfr. vagy annak megfelelő más valuta, az illetékes magyar lelkesnek fizessük be.

Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz; C i m e : Életünk (Unser Leben)

Frongartenstr. 15.
9000 St.Gallen
(Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is 14.— svájci frank, de ha valaki légipostával óhajtja járattatni a lapot, 25.— svájci frank — vagy annak megfelelő más valuta.

ÉLETÜNK

Az európai magyar kat.-ok lapja
Felelős szerkesztő:

Dr. Harangozó Ferenc
Ungarische Oberseelsorge
8000 München 81
Oberföhringerstr. 40. (BRD)
Telefon: 089/ 98 26 37

Kiadó:

Dr. Ludwig Vecsey
Ungarische Buchdruckerei,
Frongartenstr. 15
9000 St.Gallen
(Schweiz)
Telefon: (071) 22 55 28
Előfizetés egy évre: 14.— svájci Fr.
más országokban ennek megfelelő valuta.
Egyes szám ára: 1.20 svájci frank.

ÉLETÜNK — UNSER LEBEN

Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur:

Dr. Ferenc Harangozó
Ungarische Oberseelsorge
8000 München 81 — (BRD)
Oberföhringerstr. 40.
Telefon: 089/ 98 26 37

Herausgeber:

Dr. Ludwig Vecsey
Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15
(Schweiz)
Telefon: (071) 22 55 28
Kto.Krt. 603 Ungarische B.Druckerei
Sparkassa der Administration
St.Gallen
Bezugspreis jährlich: 14.— Sfr.